

Dichtluimen

Jan Nolet de Brauwere van Steeland

bron

Jan Nolet de Brauwere van Steeland, *Dichtluimen*. Vanlinthout en Vandenzande, Rotterdam 1842

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/nole004dich01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Het estaminet.**Aen den dichter F. Rens.**

WIE ook zich slaefs aen 't vreemde boeij',
Zich op den leest van andren schoeij',
Den spot met onzen volksgeest drijv',
En met een fransche ziel in 't lijf,
(Of beter zeide ik zonder ziel)
Voor elken nieuwen buergril kniel';
't Nationael gevoel verzaek',
En zich den knecht der mode maek',

Wij ook, mijn Vriend, verloochnen hem:
Hij 's vreemding in Jeruzalem;
Wij maken op den man een kruis.
Hij trekke vrij naer 't koffijhuis,
Hoû daer, zoo als hij 't noemt, den *ton*,
En drinke een fijne *long-bouchon*,
Terwijl hij, op zijn duiten fier,
Minachtend nêerziet op ons bier.
Hij spele vrij den grooten heer;
Zijn snoeven doet ons toch geen zeer:
Wij houden 't vaderlandsch gebruik;
Wij doen het best met kan en kruik;
En op die grootheid niet gezet,
Gaen wij naer ons Estaminet.
Estaminet? het is geen kroeg
Die 'k meen, waer reeds van 's morgens vroeg
Tot in het diepste van den nacht,
Den kostbren tijd wordt doorgebracht
In eeuwge dronkenmanspartij;
In wild en woest getier, waerbij
Men met de vuist op tafel slaet,
En dan, *per* slot, aen 't vechten gaet;

Waer 't bier gelijk een zondvloed stroomt;
En waer men slechts van kaertspel droomt;
Neen, wij zijn lieden van fatsoen:
God dank, wij hebben niets te doen
Met zulk een ongelikte boël;
Maer door Estaminet bedoel
Ik de open plaets, waer de eene vrind,
Bij later' stond den andren vindt,
En na een' afgesloofden dag,
De rust in 't pintje vinden mag.
Hier komt een kleine *club* bijeen;
Zij ruimt den avond vrolijk heen
Met dit of dat op 't spreektafijl,
En kort op 't aengenaemst den tijd.

Maer onder ons nu, zeg me eens, Vrind,
Wat ge in een koffijhuis toch vindt?
ô Welk een hemelsbreed verschil,
Voor wien 't eens vergelijken wil!
Aen klatergoud ontbreekt het niet:
't Blinkt, 't schittert alles wat ge er ziet;

Ja, alles is er opgeflikt:
De stoelen zijn met zij' bestikt;
Een rijk tapijt bevloert den grond;
De spiegels weemlen in het rond,
En werpen u door 't kaetsend licht
Het uitgemergeld aengezigt
(Al waert ge 't ook tot walgens môe)
Van d'een' of d'andren windbuil toe.
Hier rijzen fraeije marmren blaên,
Met lekkerbekkernij belaên;
Van alles wordt u daer geriefd,
Tot water toe, voor wien 't belieft.
Het water zelfs heeft veel vertier,
Men drinkt het soms bij voorkeur hier;
Hetgeen mij wel eens denken deed,
Dat menig een, die 't niet te breed
En geen te weeldrig zakgeld heeft,
Zich liefst naer 't koffijhuis begeeft;
Van daer dat gij, zoo 't meest geschiedt,
Er zoo veel kale Franschmans ziet.

Laetst liep ik ook eens, bij abuis,
In zulk een prachtig koffijhuis.
Ik nam daer de eene of de andre krant
Slechts voor de *contenance* in hand,
En keek toen met een vorschend oog,
Naer wat zich om mij heen bewoog.
'k Zag nu en dan een jongen fat
Die scheurmonds-geeuwend binnen trad.
Men noemde hem, naer 'k hoorde, een leeuw:
Hij was zoo mager als een spreeuw;
Zijne oogen stonden bitter flaeuw,
Zijn aengezigt was groen en graeuw;
Verveling stond er op geprent;
Hij scheen me een wandlend pergament,
Hetgeen, zoo als ik toen vernam,
Juist niet van 't kerklijk vasten kwam.
Voorts droeg hij een corset om 't lijf,
En hield zich als een stok zoo stijf.

Nu, zulke pronkers zag ik meer:
Zij gonsden om mij heen en weêr.

Zes jongens, ter bediening klaer.
 Doorkruisten deze muggenschaer.
 'k Zag of ik óók iets krijgen kon,
 En schreeuwde een half uer lang: *garçon!*
 Hij gaf me een *s'il vous plaît, monsieur!*
 Maer sneed met koffij en likeur
 Mij telkens, als de wind, voorbij.
 'k Nam toen in Gods naem mijn partij,
 En trok den fraeijen tempel uit,
 Met 't onherroepelijk besluit,
 Dat, wie voortaan daer kome of niet,
 Men mij althans er nooit meer ziet.

Neen, leve dan 't Estaminet!
 Daer ben ik beter op gezet;
 Daer kom ik niet als vreemdeling,
 Maer in een' open' vriendenkring
 En ieder ziet mij even graeg:
 'Ha! ha! hij kwam dan toch van daeg!' -
 'Wees welkom, Vriend!' - 'Hoe vaert mijnheer?' -
 'Wel jongens, wat een leelijk weêr!'

Die regen maekt het wat te bont!' -
'Zijn vrouw en kindren ook gezond?' -
'God dank!' - 'Dat doet ons regt plezier!' -
'Wat drinkt gij daer?' - 't Is gerstenbier.' -
'k Dacht waerlijk dat het faro was:
Kom, Baes, en geef mij ook een glas!

Zoo valt men zoetjes in 't gesprek.
Aen praetstof is er geen gebrek:
Dees spreekt ons van het nieuw gebouw
Dat hij voltrekt, of hoe zijn vrouw
Hem weêr een zoontje heeft gebaerd.
Een ander van zijn chaise en paerd,
Waermeê hij naer een kermis reed,
En wat hij bij die boeren deed.
Een derde haelt, voor zijn gelag,
Het versche stadsnieuws voor den dag,
En meldt ons de eene of de andre sprook.
Gedrukte leugens gelden ook,
En raken altoos aen den man.
Daer maken velen studie van;

Dat valt bijzonder in hun vak:
 Zij liegen als een almanak;
 Waerom niet? 't heeft geen kwaed om 't lijf;
 En dient tot enkel tijdverdrijf.
 Ook komt de liefde vaek in 't spel:
 Maer duld dat ik u 't niet vertell',
 Want 'k heb van kindsbeen af geleerd:
 Uit school te klappen is verkeerd.

Heeft nu die keuv'larij gedaen,
 Dan moet de politiek er aen;
 Maer vóór men 't grootsch gesprek begint,
 Vraegt ieder eerst een versche pint.
 Men haelt de snuifdoos uit den zak,
 Stopt nog een laetste pijp tabak,
 Fronst 't voorhoofd, kreukt de wenkbraeuwboog,
 Steekt die bedenkelijk naer omhoog,
 Trekt neus en lippen bij elkaër,
 Roept dikwijls een diepzinnig: *maer!*....
 En blaest, bij 't voeren van zijn woord,
 De blaeuwe wolkjes dwarlend voort.

Maer onder allen is er één:
Hij is een ware huis-Meçeen:
Ook houdt de baes hem hoog in eer,
En noemt eerbiedig hem: *Mijnheer!*
Hij was een koopman van zijn' staet;
Maer wijl de handel niet meer gaet,
Leeft hij als kleine rentenier.
Sints dertig jaren komt hij hier
En is een vaste huiskalant.
Hij krijgt het eerst de nieuwe krant;
Het warmste hoekje van den haerd,
Het lekkerst bier wordt hem bewaerd,
En als de man het zwijgen breekt,
Is 't of hij evangelie spreekt.

En dan de baes die steeds verdikt?
De dienstmaegd die zoo vriendlijk knikt,
Een jonge, frische melkboerin?
En dan die brave huiswaerdin?
En 't dochttertje, ook een lieve meid,
Die ons die fraeije beursjes breit,

Waervoor zij vaek een malsche zoen.....
Maer niemand heeft daermeê te doen:
'k Denk aen de school van zoo met een
En glij daer liever overheen.

Neen, Rens, wie onze keuze ook laek',
't Estaminet blijft onze zaek;
Mij dunkt, 'k bewees het klaer genoeg;
En zoo u nog een zwaerhoofd vroeg,
Wat nu de voorkeur toch verdient?
Zulks lijdt geen twijfel, beste Vriend!
Wat dan een windbuil ook beweert,
Ik hou 't er bij, al meer en meer,
Hoe langer ik de zaek bepluis.
Ga dan, wie wil, naer 't koffijhuis:
Wij, op die grootheid niet gezet,
Verkiezen ons Estaminet!

Het bed.
Aen mijnen vriend L. Delgeur.

Vanum est vobis ante lucem surgere.
PSALM. CXXVI.

NEEN, 'k zeg het u nog eens, mijn vriend, vergeef het mij,
Maer 'k hou niet van die hedendaegsche poëzij,
Zoo onnatuerlijk, zoo romantisch overdreven.
'k Zie barden met den hoop in de ethercirkels zweven,
En meer dan eenen hals, die tot mijne ergernis,
Zich dichter schat omdat hij starrenkijker is.
Zijn opgewonden brein reist altijd door de wolken,
En daelt hij al eens neêr bij de ondermaensche volken,

Met meelij staert hij dan de wereldlingen aen,
 Omdat zij 't schoone van zijn zangen niet verstaen.
 Ook is de goede man op 't menschedom wat gebeten,
 En klaegt en zucht hij dat de steenen er van zweeten.
 Zoo schetst hij ons 't heelal in sombre kleuren af:
 Zijne akelige stem rolt steeds op zerk en graf;
 Zijn warend oog ziet niets dan monsters, spooken, dwergen...
 Het digtste krulhair rijst er gruwend van te bergen!
 En wat toch wint hij met dien *de profundis*-zang?
 Hij schrikt de grooten af en maekt de kleinen bang.

Is dit nu Poëzij? Ik wil er liefst van zwijgen;
 Ik laet die dichters 't breedgeveugeld ros bestijgen,
 En is mijn klein verstand voor godentael niet rijp,
 Het zij me alreeds genoeg dat 't menschedom mij begrijp'.
 Laet hen op hun gemak dit wereldrond verfoeijen,
 En hemel, aerde en hel met hun persoon bemoeijen;
 'k Zal hen niet volgen in hun starrenhemelvaart;
 Maer fladder liever hier beneden over de aerd.
 Hier vind ik, zonder 't hoofd door 't wolkenzwerk te baden,
 Nog stof genoeg om óók mijn dichtluim te verzaden:

Gij, die daer boven in den derden hemel gloort,
 Ik wensch u veel geluk, Mijnheeren; gaet maer voort
 De tael der goden aen uw snarenspeel te ontwingen!
 Ik zal intusschen hier omlaeg mijn bed bezingen.

Het Bed! dit woord alléén, mijn vriend, behelst gewis
 Een stof die overschoon, die regt verheven is,
 En 'k vrees niet dat men mij van zwetserij beschuldig',
 Wen ik de slaepkoets als den troon van 't menschedom huldig.
 't Is immers op een Bed dat gij geboren wordt,
 't Is op een Bed dat gij de helft van 't leven kort,
 't Is op een Bed dat eens u de adem zal ontvliegen.
 Het kleine kindje ligt in 't mandenwerk te wiegen,
 De zeeman schommelt in zijn hangmat heen en weêr,
 De grijsaerd strekt zich in den hoogen armstoel neêr,
 En gaet 's namiddags een verkwikkend ultije vangen.
 Het lommerrijk priëel, met groenend loof omhangen,
 Het malsche veldtapeet, met bloemen overdekt,
 Dat aen het grazend vee tot disch en leger strekt.....
 Vriend, sla uw blikken op, en zie met mij in 't ronde:
 Al wat ons hier omringt, 't is alles ééne sponde;

Waer gij uwe oogen keert, waer gij uw voetstap zet,
De rust heerscht overal: de schepping is één Bed!

Maer, zegt ge, sta mij toe dat ik uwe aendacht veste
Op slechts één enkle vraeg: waer toch, waer slaept men 't beste?
Helaes! Delgeur, 't is niet zoo als gij mogelijk denkt,
Het fraeiste bed dat ons het meest voldoening schenkt.
Mogt uiterlijke pracht u door haer schijn bekoren,
Ga, zie den rijken man: hij zinkt tot over de ooren
In 't broeijend zwanendons zwaerlijvig neêr, en klaegt
Hoe pijnlijk 't vliegend jicht hem door de ribben jaegt;
Hoe steeds de zorgen hem tot op het bed verzellen;
Hoe onverteerde spijs en drank hem dikwijls kwellen;
Hoe overdaed hem monsterdroomgezigten baert,
En hoe de bange nacht hem ijsselijk bezwaert.
Zoo heeft hij rust noch duer te midden zijner weelde;
Maer bij vergoeding ook geniet de minbedeelde
Bij volle maet het zoet der ongestoorde rust,
En wordt van lieverlede als 't ware in slaep gesust.
Wel is hij afgetobt door huisselijke zorgen,
Maer slaept ook lijnregt door tot aen den andren morgen.

't Is billijk toch, dat wie zich afslooft in den dag,
Ook na volbragte taek behoorlijk poozen mag;
En droomt hij soms..... maer zeg eens, *à propos* van droomen,
Daer wij toch zoetjes aen op dat kapittel komen:
Zij spelen in het bed nog al een groote rol,
En op hun reekning boekt men gansche werken vol.
Ik wil er op mijn beurt een woordje van gewagen,
U toonen, hoe zij 't merk van Gods geregtheid dragen,
En hoe, als in den dag het bang geweten zwijgt,
De booze 's nachts verdienden loon naer werken krijgt.
Zoo ziet een doctor in zijn slaep, met gruwzaam ijzen,
Ontelbre dooden uit hun' aerdschen kuil verrijzen;
De aptheker droomt dat hij zijne eigen pillen slikt;
De gulzigaerd, dat hij in spijs en drank verstikt;
De vrek, dat moordenaers en dieven hem bestelen;
En de advocaet, van muggeziften en krakeelen.
Maer vindt het kwaed zijn straf, de deugd ook wordt beloond:
De wijsgeer ziet zich door het nageslacht bekroond
En rondom zich verlichte en ware kennis bloeijen;
De nijvre landman ziet zijne akkers weeldrig groeijen;
De minnaer droomt van 't heil der zoete wedermin,
En 't lieve meisje van een talrijk huisgezin.

Mogt zulk een blijde droom uw' slaep steeds begeleiden,
Mijn vriend, en om uw bed zijn gulden vleugels spreiden!
Word door zijn tooverbeeld op 't aengenaemst gesust.
De vroege morgenzon eerbiedige uwe rust;
Denk toch aen 't *vanum est*; 't zij mij een troost te weten,
Dat gij die fraeije spreuk bij lang niet zult vergeten:
Dat steeds haer wijze tael u immer vergezell',
Bewaer, bepeins ze lang en onderhoud ze wel!

Mogt ik u op dat punt tot gids en voorbeeld strekken:
Naeuw komt de duisternis den aerdbol overdekken,
Naeuw hoor ik 't klokje tien op 't schoorsteenwerk slaen,
Of 'k denk: de tijd is daer van naer mijn bed te gaen.
Heeft God niet tot dat eind den stillen nacht geschapen?
Ook wensch ik 't huisgezin een ongehinderd slapen,
En trek ik henen naer mijn eenzaam rustsalet.
Met welgevallen sla 'k mijne oogen op een bed,
Dat zoo met een mijn matte leden zal ontvangen;
Gordijnen heb ik er driebubbel omgehangen:
Hun donkre schans verweert het stoorend uchtendlicht;
Zoo schijnt geen zonnestrael mij spottend in 't gezigt,

En roept mij onbeschaemd als 't ware: goeden morgen!
 Te gader schud ik af en kleederen en zorgen,
 Spring op de slaepkoets, blaes het licht uit, vlei mij neêr
 Op 't donzen kussen, neem een snuifje en..... mediteer.
 Dan denk ik aen het lot van onbezonnen gekken,
 Die 't uer van slapengaen altoos verschuiven, rekken;
 Die uit zijn op vermaek tot midden in den nacht,
 En 't heil miskennen dat hen in de bedsteê wacht.
 (Ik schat dat roekloos volk niet eens een stroozak waardig.) -
 Maer mediteren in het bed, dat vind ik aerdig,
 (Zegt gij) ik acht me alreeds een zeer gelukkig man,
 Als 'k 's nachts mijne oogen luik en rustig slapen kan. -
 Neen, vriend, ik kan dien staet niet zoo voordeelig heeten;
 Als ik gelukkig ben dan wil ik het wel weten,
 En wat toch is de slaep? een broeder van den dood:
 Gij snorkt en dat is al; maer van gevoel ontbloot,
 Kunt gij van zelfbesef geen enkel teeken geven.
 Uw ademhalen slechts getuigt nog van uw leven;
 Gij ligt daer als een blok en zielloos uitgestrekt,
 Tot dat de meid, of wel een booze droom u wekt.
 Gij rust, nu ja; maer kunt die rust niet proeven, smaken.
 't Is beter, jongen lief, zelfs in het bed te waken;

'k Gevoel, ik leef, ik ben van mijn persoon bewust,
En 't is ten minste niet om Gods wil dat ik rust.
De vergelijking doet, bij voorbeeld, mij genieten,
Wanneer de wolken 's nachts hun waterstromen gieten,
Wanneer de hagel op mijn venster tikkend stuit,
En 't stormend windenheer verdubbeld spookt en fluit.
'k Beklaeg hen dan die op hun reis de nachtkoets kiezen,
En uit liefhebberij bekleumen en bevrozen;
'k Beklaeg het droevig lot van menig armen man,
Die in dit hondenweêr geen schuilhoek vinden kan.....
Maer ik lig op mijn bed met zelfvoldoening neder,
En lach wat in mijn vuist om 't stormen van het weder,
Terwijl ik tot den neus in 't warme deksel schiet:
Begrijpt ge nu, mijn vriend, waerom ik dan geniet?

Maer zie, het is al laet en 't wordt uw tijd van slapen:
Ook zie 'k uw wijden mond reeds als een schuerdeur gapen,
En merk ik op dat gij moorddadig de armen rekt:
Of maekt welligt mijn zang op u dit boos effect?
Hoe 't zij, ga dan, Delgeur, het reinst genoeg smaken:
Spring op de slaepkoets, schuil u warmtjes onder 't laken,

Gedenk aen mij en zeg, al schomlend in uw bed:
'Hij had toch wel gelijk, die goede vriend Nolet.'

Opschrift voor de Rotterdamsche Domkerk.

Wij zijn de stichters dezer kerk;
Het is een staeltje van ons werk;
Is 't torentje niet zeer verheven,
De *dom*, *per contrà*, telt voor zeven.
Of deze misklank ons berouwt,
Kan ieder in dit opschrift lezen:
'Elk onzer wilde een *domheer* wezen;
Slechts nu, indien men 't wel beschouwt,
Hoe wij de zaak ook ommekeeren,
Zijn wij geen *dom*- maer *domme* heeren.'

**Het veen bij Zout-Leeuw.
Volkssage.**

't Is op geen rimplig pergament
Dat 'k, vrienden, mijn verhalen zoek:
't Is naer geen oud historieboek,
Met grove logens volgeprent,
Bestoven in een grijzen hoek,
Dat 'k, vrienden, u verzend.

Ik hou me aen de overlevering,
Door 't vindingrijke voorgeslacht
Op zeeken morgen uitgedacht,
En die de naneef mede ontving,
Aen zijne kindren overbragt,
En die ik thans bezing.

'k Vertel u hoe de waterplas,
Die men gewoonlijk noemt het Veen,
Gelegen bij Zout-Leeuw, voorheen
Een rijke en fraeije vesting was,
En hoe die plaets zoo maer met een
Veranderde in moeras.

Veel rijken woonden in de stad:
Zij vierden hoogtijd voor en na;
Hun schoorsteen rookte vroeg en spâ;
Zoo rolden ze over 't levenspad
In sempiternâ gloriâ,
En van vermaken zat.

Maer hadden zij het dubbel breed
En deden zij zich regt te goed,
Er was ook menige arme bloed,
Die op een drooge broodkorst beet,
En bij dien grooten overvloed
Nog grooter armoë leed.

Wel zocht hij bij de rijken troost;
Maer kreeg tot antwoord: 'Schobbejak,
Scheer u van hier met pak en zak!'
Dan werd een bittere traen geloosd,
En had hij 's avonds brood noch dak,
Voor 't dieprampzalig kroost.

Zoo stortte hij nog menig traen
En zond zijn klagten op tot God.
De Heer kreeg meelij met zijn lot,
En sprak: 't Zij met dien trots gedaen!
En wie dan ook met de armen spot,
Het kom' hem duer te staen!'

De Heer greep naer zijn wonderstaf,
En zond den engel GABRIËL,
Vermomd in 't armste beedlaersvel,
Naer de ondermaensche wereld af:
'Ga, (sprak hij) onderzoek het wel,
Eer ik die schurken straf!'

't Was Kersnacht, en het vroos zoo zeer!
Hoe bijtend neep de strenge vorst!
De jagtsneeuw vormde een breede korst
En stoof op dak en straten neêr;
Geen sterv'ling die zich wagen dorst
Aen 't gure winterweêr.

Één beedlaer slechts was op de been
En ging de trotsche huizen rond:
'Ga, vlegel, pak u weg terstond!
Wij hebben niets met u gemeen.'
Dit norsch bescheid was 't geen hij vond
Bij harten koud als steen.

Maer bij den armen man werd hem
Een kleinen schuilhoek ingeruimd:
'Slaept, rijken, op uw trotsch gepluimt',
(Klonk nu zijn tael met forsche klem)
'Straks wordt ge als onkruid weggeschuimd,
Op 's Heeren donderstem!'

En naeuw voleindigt hij het woord,
Of zie, daer is de wrake Gods!
't Vernielend onweêr baldert plots,
Verdubbeld stuift de jagsneeuw voort
Bij 't alverzwalpend golfgeklots...
En niets werd meer gehoord.

Maer 's morgens waren kerk en kluis
Verdwenen in den breeden kolk,
Waerin dat onbeschaemde volk
Verzonken was met man en muis,
En eene onpeilbre waterwolk
Bedekte 't rijk gespuis.

Slechts de armen had de Heer gespaerd:
Zij zagen wel wat vreemd omhoog;
Maer stonden heelhuids op het droog,
Beveiligd voor de golvenvaert.
Nog siddren ze, als hun vorschend oog
Op 't gapend grafruim staert.

Nog, als 't Kersavondfeest ontsluit,
Houdt, zegt men, iedereen zich schuil;
Dan spookt het op den waterkuil;
Dan hoort men sissend windgefluit,
Gepaerd met onderaerdsch gehuil
En treurig klokgeluid.

Onze eeuw.

ONZE eeuw verlicht? mij dunkt dat haer die toenaem schaers past.
Geen wonder, jongen lief: de duivel houdt de kaers vast.

Aen mijnen vriend M***

Sangrado van onze eeuw, gij tweede *Hippokraet*,
Gij, die met meer dan één u in de kunst verstaet,
En met een *dosis* zalf, of bittre medicijnen,
Den lijder op een vloek verlost van al zijn pijnen,
Gij zijt dan *Medicus?* van harte *compliment*;
Ik ben en blijf uw vriend, maer nooit uw *patient*.

Maer zeg, waer zet ge u neêr? op dorpen of in steden?
 Van waer verzendt ge uw volk naer 't rijk der zaligheden?
 Dit is niet om het eens: op 't land is geen *praktijk*,
 Ga liever in de stad, daer moordt ge u gaeuwer rijk.
 Gij vraegt welligt: hoe zoo? - Weet, dat de vruchtenkweeker,
 Zich houdt in acht, ten spijt van Doctor en Aptheker.
 Bij 't eerste schemerlicht staet hij gewoonlijk op;
 Ontbijt met matigheid, neemt dan en ploeg en schop,
 Begeeft zich naer het veld en valt met lust aen 't werken;
 Hij neemt het middagmael om 't ligchaem te versterken;
 Hij poost wat, eet en drinkt, en heeft de maeg genoeg,
 Zoo teert hij 't sober mael al hossend met de ploeg.
 Geen onverteerbaerheid komt ooit de landliên plagen;
 Men hoort hen van geen loop of harden stoelgang klagen;
 't Is vrolijk, frisch, gezond; 't bloeit alles wat men ziet;
 't Beleeft een' ouden dag; want..... Doctors kent het niet.
 En moet die frische bos wel eens voor ziekten zwichten,
 Men vraegt uw' bijstand niet, Natuur volbrengt haer pligten.
 Dat spijt u, heer Doctoor, ik zie, gij knarsetandt,
 Maar 't is zoo, beste Vriend, zóó leeft men op het land.
 Volg liever dan mijn raed en trek naer groote steden;
 Daer vindt een *Esculaep* volöp zijn bezigheden;

Daer hebben 't Doctors druk, en dank zij aen hun doen,
 Daer leeft de bidder en de huilbalk met fatsoen.
 De stad is uwe zaek; de stad is, zonder falen,
 Eene *encyclopédie* van allerhande kwalen:
 Daer heerscht de *typhus*, Griep, de *cholera*, de pest;
 Daer heeft het *podagra* voor altoos zich gevest;
 Verhitheid, koude koorts, *obstructies*, roode loopen,
 Die vechten om den man, en stormen daer bij hoopen;
 Geraektheid, vliegend jicht en *pleuris* woeden staeg;
 Bij velen schuilt de kwael in een bedorven maeg,
 Het ligchaem hinderlijk in al zijn onderwinden.
 Dit alles, beste Vriend, is in de stad te vinden:
 Gij pinkoogt, Doctor lief, ik zie, dit staet u aen;
 De stad is, op mijn woord, een breede rooversbaen;
 Zij is voor u een veld met voordeel te beploegen;
 Maer 'k wil bij dit *advijs* ook nog een ander voegen.
 'Advijs! (dus roept gij uit) wordt gij dan Advocaet?'
 Waerachtig niet! ik voel een afkeer voor dien staet;
 Een advocaet: een dief; maer hoe ook beurzensnijder,
 Vilt hij de tasch, hij spaert het ligchaem van den lijder.
 't Zij onder ons gezegd, vriendschappelijkerwijs,
 En nu hier van genoeg, ik keer tot mijn *advijs*.

Primo huert *chaise* en paerd, en stuif door al de straten;
 Al hebt gij niets te doen, toch zal men van u praten:
 ‘Kijk eens mijnheer M***, wat heeft hij veel *praktijk!*
 Hij rijdt reeds met een koets, die vent is zeker rijk!’
 Verguld de pil: 't Publiek wordt door den schijn bedrogen.
 't *Decorum* past den Arts; dus houd het steeds voor oogen;
 Ga peinzend, spreek geen woord, en dit is raedzaam, want
 Zoo gij met andren praet, dan valt gij door de mand.
 Houd zeeke deftigheid; draeg altijd zwarte kleëren;
 Loop immer met een boek als wildet gij *studeren*,
 En brabbel wat latijn, om 't even goed of slecht:
 Een *bonus tempus est* is gaeuw genoeg gezegd.
 Blijf uw *systeem* getrouw, maer wil het nooit verklaren;
 En vindt ge een Arts, als gij in de eed'le kunst ervaren,
 Roep vrij hem in *consult*; niets beter dan 't *consult*,
 Dat 's lijders dood verhaest en 's Doctors zakken vult!

Mijn Vriend, ziedaer mijn raed; gebruik hem naer verkiezen,
 Wil echter ééne zaak niet uit het oog verliezen;
 Krenk, moord zoo veel gij kunt, versukkel wat gij vindt,
 Ik heb slechts één verzoek: verschoon mij als uw vrind.

Aen den zelfden.

M***, hetgeen gij zegt is waer:
 Ik folter uw gehoor met stroeve Alexandrijnen;
 Maer gij vermoordt het volk met wrange medicijnen:
 Wie is de grootste moordenaer?

Honden buiten!

Ter kerke ging een waelsche l...
 En las daer: HONDEN UIT GODS HUIS!
 ‘Gij hebt waerschijnlijk abuis,
 (Sprak zeker spotgeest nu tot dezen)
 ‘Gij immers, vriend, kunt hier niet wezen;
 Of hadt ge 't opschrift niet gelezen?’ -
 ‘Ja, sprak de wael, maer 'k dacht: kom aen,
 Ligt dat ik ook mag binnengaen,
 Ik zie daer wel een franschman staen!’

Het glazen oog.

IN 't oud Schiedam (gij kent die stad
Waer 't altijd damp't en rookt,
Waer, uit het graen zoo menig vat
Jenever wordt gestookt;
En waer men hoegenaemd niets anders
Dan spoelingtonnen ziet en branders?)

In deze alom vermaerde stad,
Daer leefde eens zeker man,
Die 't regter oog verloren had;
't Geval werd ruchtbaer, dan,
Om alle praetjes voor te komen,
Had hij de kunst te baet genomen.

Want op die plaets, eerst hol en naekt,
Droeg hij een glazen oog,
Zoo fraei, zoo kunstig nagemaeckt,
Dat 't iedereen bedroog;
Ja zelfs de slimste had gezworen,
Hij zag zoo goed als van te voren.

Geheel de wereld sprak er van
En hief het wonder hoog;
Ik laet u nagaen of de man
Ook prijs stelde op dat oog!
Hij had het voor geen goud gegeven
En hield er aen als aen zijn leven.

Ook, als de zon haer loopbaen stuit
En 't tijd van slapen was,
Dan nam hij 't oog voorzigtig uit
En legde 't in een glas;
Daer kon het zich in 't water spoelen
En tot den and'ren morgen koelen.

Eens was hij, o zoo mat en moê
Op zeeken zomernacht!
Hij kneep geen stond zijn kijker toe,
Maer hijgt, en smakt, en smacht:
En door de hitte half gebraden,
Lag hij daer in zijn zweet te baden.

Wat drommel, (dacht hij) 'k stil toch ras
Den dorst die mij zoo bruit!
Hij taste en vond en vulde een glas
En dronk het schielijk uit.....
Ach, (riep hij) God, waer zijn mijn zinnen!.....
Maer 't glazen oog was meê naer binnen.

Hij was er leelijk meê gefopt,
Daer hij geen..... had!
De doortogt was totael gestopt
En trots al 't geen hij at
Van stroopjes of gestoofde pruimen,
Wou de bezetting maer niet ruimen.

Oei! riep hij van zijn ledekant,
't Gaet in 't geheel niet goed:
Ik voel mijn binnenst als in brand
En kokend is mijn bloed;
'k Bezwijk nog onder al mijn kwalen:
Loop, Jan, loop gaeuw den doctor halen!

De doctor komt, hij vat de hand,
Beziet de vuile tong,
Hij vraegt naer borst, naer ingewand,
Naer klieren, maeg en long,
Waer of hem toch de pijn moog plagen
En wat dies meer de doctors vragen.

Ach, (sprak de kranke) lieve heer,
Het is met mij niet puik;
Geweldig doet het hoofd mij zeer,
Gezwellen is mijn buik;
Gespannen is hij als een trommel
En maekt een schrikkelijk gerommel.

Hm! (zei de doctor) vriendje, ik maek
Hier nog al zwaarigheid;
Purgeeren is volstrekt geen zaak,
Uw toestand eischt beleid:
Maer 'k zal u een klisteer doen zetten
En zóó dat romm'len wel beletten.

Zoo gaeuw niet was de doctor heen,
Of Spuitgraeg was reeds daer
En hield voor 't ledekant met een
De lavementbus klaer:
'k Ben (sprak hij) Spuitgraeg, de apotheker,
Belieft mijnheer gediend? - ja zeker!

En Spuitgraeg, als een schrande man,
Vat post, legt aen en mikt
Waer hij den doortogt vinden kan....
Maer denk hoe hij verschrikt!
Het wapen valt hem voor de scheenen,
En roerloos staet hij als de steenen.

Hij ziet.... hij ziet een vonklend oog
Dat grimmig op hem tuert,
En waer hij ook zich wenden moog,
Bestendig hem begluert:
En zegt als 't ware: Wat? klistereen?
Wacht, vriendje, 'k zal u komen leeren!

Neen, zoo iets heb ik nooit beleefd!
Gilt Spuitje en maekt een kruis,)
Dat iemand achterkijkers heeft;
't Is met den man niet pluis:
Wel kuischte ik menige ingewanden,
Maer nooit nog keek men op mijn handen!

De zieke merkt het misverstand
En wat die kuer beduidt;
Hij schuddebolt in 't ledekant
En barst in lagchen uit;
Hij schatert, schokt en rolt zoo hevig....
En drukt en dringt met een zoo stevig....

Hoe de bezetting werd verlost
Dat raekt ons verder niet:
't Heeft slechts een lavement gekost,
Zoo als gij hieruit ziet;
En dat onze eenöog zij genezen,
Zal bij gevolg wel waerheid wezen.

Dan, wat ik stellig weet, al was
Zijn keel ook nog zoo droog,
Hij raekte 's nachts aen kan noch glas,
Maer dacht om 't glazen oog
En mogt den heetsten dorst hem worgen,
Hij dronk geen druppel voor den morgen.

Doggersbank.

REEDS was de vijand in 't gezig
Voor Doggersbank: men zou den harden strijd beginnen;
Maer eerst, naer vaderlijk gebruik, een vroome pligt
Volbragt, tot God het hart gerigt;
Voor de eer van Neêrlands vlag, voor 't vaderlandsch verwinnen
HEM eerst een vuer'ge beê geslaekt.
Maer zie, op een der oorlogsschepen,
Daer had heer Dominé zich uit den voet gemaekt.

Ik heb het moeilijk begrepen,
 Hoe toch die Dominé zoo maer op eens verdween;
 Althans het scheen
 Die herder was een man van *vrede*;
 Hij stortte liefst te huis zijn bede
 Voor 't vaderland, en ging niet mede.

Goê raed was duer: wat nu gedaen?
 De scheepsvoogd sprak zijn makkers aen:
 ‘Ja, jongens, daer moet toch gebeden;
 Toe, bid eens, luitenant?’ - ‘Ik, bidden? lieve Heer!
 Dat is bij mij al in 't verleden!
 Ik deed het sinds geen jaren meer;
 Maer zie, de korporael zal wel mijn plaets vervangen:
 Bid, korporael!’ - ‘Ik, bidden? 'k laet mij hangen
 Op staenden voet als ik 't van kindsbeen niet vergat;
 Maer zoo de stuerman voor ons bad?
 Hier stuerman, bidden!’ van den stuerman ging het over
 Op elk matroos; geen kwam er meê te regt;
 De kinkels waren aen gebeden schriklijk pover;
 Wel vloekten ze allen best, maer baden jammer slecht.

Goê raed was duer, zoo als wij met daer zeiden:
Een oude pikbroek schoot gelukkig tusschen beiden;
Hij gaf zich uit als een op 't bidden sterk gezet,
En sprak het volgende gebed:

‘o Heer, 't is vast wel dertig jaren
Sinds ik U niet meer lastig viel;
Bedreigen ons nu strijdgevaren,
Belaegt de vijand onze kiel,
Ik wil U daerom niet om hulp en bijstand plagen;
Maer zoo 'k U al een kleinigheid dorst vragen,
Houdt U dan eventjes *neutrael*?
Dan zult ge eens zien, o Hemel-Admiraël,
Hoe afgedokterd wij die Britten,
Op 't baetje zullen zitten!’

De strijd voor Doggersbank begon:
Bleef God *neutrael*? - toch niet, want Nederland verwon.

De godentwist.

LANG traptē twee der Godenschaer
Zich leelijk op den teen,
En keken schuins malkander aen,
Zoo als 't een ieder scheen.

Reeds lang was Plutus op Cupied'
Verbitterd en verstoord,
Ja, menig scheldwoord, menig vloek
Werd wederzijds gehoord.

Lang bromden, pruilden, grijnsden zij
Verschriklijk op elkaer;
En dat iets omging onder hen,
Dat zag men zonneklaer.

Want eensklaps barstte 't onweêr los:
AMOUR greep pijl en boog,
God Plutus, een rijksdaelders zak,
En hefte dien omhoog.

Ja, zonder Venus tusschenkomst
Nam 't tweegevecht begin;
Maer deze, tijdig onderrigt,
Stoof fluks de strijdzael in.

En Venus, met een forsche stem,
(Dit is zij niet gewoon)
Zegt: wat 's dit? wat beteekent dat?
Foei, Goden, welk een hoon!

Voor Goden, vechten, foei Cupied'!
Foei, Plutus, welk een schand!
Komt, zoent malkaêr fatsoenlijk af,
En reikt elkaêr de hand. -

Neen, zegt Cupied', dat doe ik niet;
Voor wien ziet gij mij aen?
De zaak heeft lang genoeg geduerd
En moet nu afgedaen! -

Ja, ja, zegt Plutus, 't moet beslist,
Ik weet van geen fatsoen;
Cupied' heeft op zijn poot gespeeld,
Maer nu zal *ik* het doen. -

Ach, sprak vrouw Venus, lieve kind!
Ach, om der Goden wil,
Vrees Plutus zwaren speciezak,
In Gods naem, hoû u stil. -

Ik vrees, dus antwoordt Cupido,
Ik vrees mijn vijand niet;
Ik ben niet bang, 't is altoos raek,
Als ik mijn pijlen schiet. -

Ik vrees geen melkbaerd, zoo als gij,
Sprak Plutus, bleek van spijt;
Ik weet niet wat mijn arm weêrhoudt,
Dat 'k uit d'Olijmp u smijt. -

Ik zie het wel, zei Venus toen,
Het kan geen vrede zijn;
Welaen dan, brengen wij de zaek
Voor 't regtshof van Jupijn! -

Dat 's goed, zei meester Cupido,
Dat 's goed, zei Plutus toen;
Jupijn zal onze regter zijn;
Jupijn zal uitspraak doen!

Het was precies een donderdag;
Jupijn hield tribunael,
En was reeds met een' grooten stoet
In de vergaderzael.

Daer zat hij in een' leuningstoel,
Als eerste president;
En rond hem heen de gansche schaer
Van 't godlijk parlement.

Mercurius, die looze kwant,
Was 's konings procureur,
En Themis zat, zoo 't meestal gaet,
Van buiten aen de deur.

't Was zoo gesteld, toen Cupido
Met Plutus binnen kwam;
AMOUR's gelaet was boos en zuer,
En ROTSCCHILD's God zag gram.

Treed nader, zei toen Jupiter
(Die reeds het voorval wist:)
Spreek, Cupido! en, onbevreesd,
Zeg de oorzaak van uw' twist. -

Aen Plutus, sprak de God der min,
Heb ik een groote puist,
o Regters! hij toch redeneert
Geheel en al niet juist.

Hij heeft met heel zijn valsch systeem
Mij deerlijk geaffronteerd;
Hij heeft met zijn onkiesche tael
Mijn zuivren naem onteerd.

Hij zegt: een juffer mooi als goud,
Maer kael daerbij als Job,
Al gloeit de liefde ook in haer hart,
Zij doet geen vrijers op.

Al is een meisje nog zoo lief,
Als zij geen' rooden duit,
Geen hair, geen spelde op aerd bezit,
Men lacht haer heel wat uit.

Hij liegt er om; men wordt bemind,
Al heeft men ook geen geld;
Maer zij die deugd met schoonheid paert,
Wordt zeker 't meest geteld.

Geen vrijer kijkt ooit in de kas:
De liefde is immers blind?
Of meent hij dat voor geld alléén
Men vrouwen slechts bemint? -

Nu, nu, zei Plutus, rood als vuer,
Ik trek mijn woord niet in:
Daer, waer *comptante species* zijn,
Slechts daer heerscht echte min.

Een man is wijzer dan gij denkt,
En heel en al niet blind;
Hij lieft zijn meisje tienmael meer,
Als hij dukaten vindt.

Als men een mooie vrouw ziet gaen,
Met platte beurs op zak,
En als zij geen *couponjes* heeft,
Wat zegt men dan? 't is k...' -

Gij liegt er om! sprak Cupido,
Geheel in woede ontvlamd: -
't Is wel! antwoordde Plutus toen,
Verbitterd en vergramd.

Alsdan zeî Jupiter, bedaerd,
(Hij was 't gepleit reeds beu)
Gij weet ik ben voor 't uiterst niet,
Maer hou' t JUSTE MILIEU.

Men kan, 't is waer, gelukkig zijn,
Al heeft men ook geen geld;
Maer toch, dan wordt de liefdeband
Soms wat te veel gekneld.

Ik hou' t er voor dat 't liefdepaer
Dat een fortuintje heeft,
En schoonheid, trouw en deugd bezit,
Op aerd 't gelukkigst leeft. -

Ik onderwerp me aen uw besluit,
Zeî Plutus tot Jupijn: -
Ik ook dan, sprak de minnegod,
Kom, laet het vrede zijn!

Cupiedje, met het geld verzoend,
Nam Plutus bij de hand,
En sedert dien omgordde hen
Een echte vriendschapsband.

En sedert dien ('t is wonderbaer!
Of 't Jupiter ook wist!)
Heeft bij het vrijen, op deze aerd',
Dit vonnis nooit gemist.

Grijze haren.

MIJN hemel! even twintig jaren,
Zoo jong nog, en reeds grijze haren! -
Ja, vriend, en 'k stel ze hoog op prijs;
Zij strekken mij ten klaer bewijs
Van 't geen u nooit zal wedervaren:
Want ezels worden nimmer grijs.

Sint Pieter.
(*Naer het Fransch.*)

HANS Mors had van deze aerd drie gasten weggenomen.
De zielen, aen de deur van 't Paradijs gekomen,
Trad Petrus als poortier en regter tevens voor;
Hij vraegde een ieders pas en leende aen elk gehoor:
Spreek, Jan, en zeg rond uit, wat hebt ge alzo begonnen?
Waert ge altoos eerlijk, braef, zoo 't pas gaf bij uw staet?
Waert gij noch moordenaer, noch arts, noch advocaet?
Hebt gij voor vrouw en kind het daeglijks brood gewonnen? -

Voor vrouw en kind? (sprak Jan) God dank ik had er geen!
Ik wilde 't leven niet verzuren, maer verzoeten,
En leefde als jonggezel, voortreflijk zoo ik meen! -
Gij waert een groote gek en zult uw dwaesheid boeten,
Tien jaren in het vagevuer.
Gij, Willem, zeg mij eens, wat deedt gij op den duer? -
Ik was een arbeidsman met vrouw en dertien kleenen;
Ik voedde 't huisgezin met 't dagloon dat ik won;
'k Was eerlijk, trouw en deed mijn best zoo goed ik kon.
Daer kwam het podagra: het greep mij bij de beenen,
En eindlijk maegre Hein... - *Entrez*, zei Petrus toen,
Gij hebt, zoo als ik hoor, na arbeid rust van doen.
Uw beurt nu, Ariaen; wat deedt gij wel op aerde? -
Ik had een teedre gâde en hield ze hoog in waerde;
Maer even dertig jaer toen stierf zij... Ja, wat nu?...
Ik trouwde eene andre... - Vriend, waer stonden toen uw zinnen?
Een tweede vrouw!!! kom, kom, hier is geen plaets voor u:
De zotten komen hier niet binnen!

Begeestering.
Aen den dichter Van Duijse.

Ik zal 't bewyzen ondanks u
H.B. - *Epistel.*

ALS eenmael Gods alwijze magt
De wereld had tot stand gebragt,
Hij Adam in het leven riep,
En Eva uit een ribbe schiep;
Van toen af aen kroop bij de vrouw
't Nieuwsgierig Aegje al in de mouw;
De duivel stak haer reeds in 't vel;
Voorts, beste vriend, gij weet toch wel

Hoe zij, door weetlust aengepord,
Ons in de zonden heeft gestort;
Hoe zij 't verboodne heeft bejaegd,
Haer' goeden man zoo lang geplaegd,
Gefleemd, gevlaid, geflikflooid heeft,
Tot dat (zoo als men 't nog beleeft)
Hij aen haer booze gril voldeed,
En in een' zuren appel beet.

Die vrouw heeft kinderen gebaerd,
Zij hadden veel van moeders aerd:
De weetlust nam geweldig toe,
Tot God, het zondig mensd'om moê,
Een groote waterspoeling zond,
Die al 't janhagelras verslond.
Het vroom getal dat overbleef
En op den rug der waetren dreef,
Was daerom toch niet zondenvrij!
Helaes, er waren vrouwen bij!
Zoo trok, met Noachs huisgezin,
Nieuwsgierigheid de trekschuit in.

Van Noach tot op onzen tijd,
Hoe gaeuw 'k er over henen glijd',
('t Dient in 't voorbijgaen toch gezegd)
Ging 't menschdom allerbitterst slecht.
En hoe verlicht deze eeuw ook zij,
Hoe verre ook de veelweterij
't Gebragt heeft, en zich schatrijk telt,
Toch wint de weetlust immer veld.
Wat duister is moet opgespoord:
Men zoekt, men tast, men grijpt, men boort
Door dik en dun; men vilt, ontleedt,
Bepluist, en wie 't dan nog niet weet,
Haelt eindlijk bet zijn schouders op,
En schudt den moëgesuften kop;
Ziet heel de boël voor prullen aen,
En wenscht de vinding naer de maen.

In zulk eene eeuw nu leven wij!
Ik, en waarschijnlijk ook gij,
Zijn met weetgierigheid geplaegd;
Hij, die den weg niet kent, hij vraegt,

En mij, het vragen nimmer moê,
 Is altijd een *waerom* of *hoe*
 Van zelf als op de tong gelegd.
 En daer een ander spreekwoord zegt:
 Twee weten altijd meer dan een,
 Kom ik vertrouwlijk tot u heen,
 Beken mijn onverstand, en waeg
 Eene allerschrikkelijkste vraeg.

Maer waerom (zegt ge) als *Petit-Jean*
 Begonnen met de schepping van
 De wereld? zulk a *Jove* raekt
 Uw vraeg toch niet, en waerom maekt
 Gij uw *exordium* zoo lang?
 Ach, beste vriend, ik ben zoo bang!
 ô Welk een stof tot ergernis
 Zoo 'k tegen 't heilig huisje p..!
 Ten schrik aen heel 't geleerd publiek,
 Wierd 'k uitgemaekt als heretiek;
Gâte-métier wierd ik genoemd;
 Tot den Behaegelstand gedoemd;

Men schold mij uit voor onheusch, valsch;
Men viel mij leelijk op den hals;
Men sloeg mij in den letterban,
En sprak alom er schande van.
Daerom, zoo ik 't u bidden mag,
Breng mijn geheim niet aen den dag.
En maek den brief, dien ik u zend,
Toch aen geen christen-ziel bekend.
Wij weten best toch hoe het is;
Wij kennen 't fijne van de mis,
En schillen 't appeltje onder ons:
Wij stooren ons niet aen 't gegons
Van heel de lettergalerij,
Maer spelen zamen ons partij:
Wat gaet het dom publiek ons aen?
Als wij malkander maer verstaen.

Nu, om 't te zeggen met een woord,
Ik ben... (ô stelsel nooit gehoord!)
Ik ben... (ô roekeloze tael!)
Met de *inspiratie* in de mael!!

In 't fransch is 't *inspiration*:
Zoo 'k slechts dit woord vertalen kon!
Verbeelding, vuer, genie, gevoel,
Die woorden missen allen 't doel;
Begaefdheid, kunst en scheppingskracht,
Daer heb ik ook al aen gedacht;
Bezieling schijnt mij even mal...
Begeestering! daer is het al!
Begeestering, daer lag de knoop:
Duld dat 'k de zaek *begeestring* doop'.
Klinkt u die naem wat vreemd in 't oor,
De daed komt mij nog vreemder voor,
En schoon 'k misschien voorbarig ben,
'k Beweer dat ik haer magt ontken.
Wat dan gebruik of leering preek',
Verschoon mij zoo ik *nego* spreek.

'k Hael', ten bewijze, uit d'oudheidsschoot,
Wat oude koeijen uit de sloot.

Gij kent den dichter Orpheus wel,
Die vrouw-lief opzocht in de hel,
En (wonder van opregte trouw!)
Zoo deerlijk jammerde om zijn vrouw,
En daer hij fiks de snaren sloeg,
Zoo roerend haer verlossing vroeg,
Dat Pluto, met zijn spel te vreê,
Sprak: neem haer dan in Gods naem meê!

Die Orpheus was een schrander man!
Die had er eerst een handje van!
Hij speelde een deuntjen op zijn lier
En aenstonds kwam het wilde dier
Het bosch uit; tijger en hijeen
Die zaten broederlijk bijeen
In societeit met lam en hert,
Op Orpheus aengenaem concert.
Zelfs steenen heeft hij 't hart doorboord!
Zij dansten op zijn fluitje voort;
Zij stapelden zich op elkaêr,
En op een vloek stond Thebe daer.

En dan Arion, zoo gij weet,
Die eens een kleine zeereis deed,
Toen hij een walvischrug beklom
En zoo naer d'andren oever zwom,
Terwijl hij tokkelde op de lier?
Den walvisch deed dit zoo 'n plezier
Dat hij steeds boven water dreef,
En vriend Arion drooghuids bleef.

Dat waren dichters van belang!
Die hadden noten op hun zang!
Maer wat is 't jammer dat de tijd
Die fraeije dingen zoo verslijt!
Schoon thans de citer bromt en dreunt,
Geen ziel die zich er om bekreunt;
Geen dieren worden meer geroerd;
Geen steenen van hun plaets vervoerd;
Wij hebben goed de lier te slaen,
Geen walvisch biedt zijn rug ons aen,
En wie 't ook eens beproeven wou,
'k Denk vast dat hij verzuipen zou.

Ja, (hoor 'k u zeggen) beste vrind,
Gij spreekt daer woorden in den wind;
Arion, Orpheus, en wat meer,
Behooren tot de fabelleer,
En gij, gij weet toch dat voor wis
De fabel slechts een fictie is? -

Een fictie? juist, dat meen ik ook:
Een fictie, waterbellen, rook,
Een hersenschim, een niets; waeruit
Ik dan natuerlijk ook besluit
Dat de inspiratie nooit bestond.
Ze is slechts een looze kneep, een vond;
Of heeft zij vroeger wel bestaen,
(En 'k neem zulks in 't geheel niet aen)
Dan is 't toch zeker dat de kracht,
Die zulke wondren heeft betracht,
Voor onzen tijd verloren ging.
('k Bedoel hier de begeestering
Zoo als een Orpheus die bezat.)
Voor 't minst moet gij bekennen, dat,

Zoo de inspiratie nu nog leeft,
Zij haer crediet verloren heeft.

Maer zoo 'k nu op mijn beurt eens zei
Dat onze dichter-liverei,
Al wat men denkt en schrijft en stelt,
Aen 't braef publiek voor waer vertelt,
Voor zuivere, echte munt verklaert,
Al wat ons zwanger brein ook baert,
Gemaektheid, uiterlijk vernis
En fictie, niets dan fictie is?

Ik hale u, buiten wederleg,
Bewijzen op van 't geen ik zeg.

Den dichter heb 'k me als een verbeeld,
Die voor 't publiek comédie speelt;
Want 't geen gij van dat volkje ziet
Is treur- of blij*Spel*, anders niet.

Hij komt mij voor als een akteur,
Met klatergoud en valsche kleur;
Hij heeft, als dees, zijn rol geleerd;
Vaek zegt hij juist het omgekeerd
Van 't geen hij meent; wat geeft hem dat?
Genoeg dat hij zijn lezers vat,
Hun werkt op 't aengedaen gemoed,
Hen beurtlings schreijen, lagchen doet,
Hun zenuwdraedjes fijn ontleedt,
En naer zijn wil de harten kneedt.

Zoo treedt er een de planken op:
Hij spreekt met opgeblazen krop
En woordenkoping zonder end,
Van starrenheer en firmament;
Bromt oorverdoovend op de snaer,
Schreeuwt hel en hemel bij elkaêr,
Waegt van Jehovah en den Droes;
Een onverteerbaer mengelmoes,
Daer geen der hoorders wijs uit wordt,
Schoon ieder heete tranen stort,

En roept: die dichter is een boon!
Wat spreekt de man toch beeldrig schoon!

Deze, als een lam zoo zacht van aerd,
Schermt duchtig met het oorlogszwaerd;
Zingt van een' onverwinbren held,
Die alles 't onderst boven stelt.
Zijn anders vredelievend brein
Slaet heel het boeltje kort en klein;
Hij zwaeit het lemmer in het rond,
Hij beukt den vijand blaeuw en bont,
Hij kermt en kreunt, hij moordt verwoed;
De krijgslîen zwemmen door het bloed,
Hij rijgt ze als vinken aen het spit,
Terwijl hij fiks... aen tafel zit,
En schoon het alleraekligst spookt,
Op zijn gemak een pijpje rookt.

Een derde weet van kerk noch kluis,
Maer zingt de wondren van Gods huis;

Een vierde spekt zijn ribbenkas
En zoekt den bodem van zijn glas,
Daer hij van Jobs ellenden spreekt,
En meesterlijk versterving preekt.
Bij hem is de aerde een jammerdal;
Om 't leven geeft hij niet met al;
't Zijn kruiden waer hij zich meê voedt;
Hij drenkt zich met zijn tranenvloed,
En hunkert naer zijn laetsten stond.
Intusschen blijft de man gezond:
Hij heeft een kleur als melk en bloed
En doet zijn *corpus* regt te goed.
Geen tranendrank en vruchtgebruik
Schonk hem dien burgemeestersbuik;
Dit *antependium* bewijst
Dat hij zijn binnenst kloeker spijs.
Hij is een regte Jan-Plezier:
Slechts drinkt hij tranen... op 't papier;
Maer kraekt een fijne flesch den nek,
En houdt zijn lezers voor den gek.

En dan, hoe menige poëet
Die schrijft waer hij toch niets van weet?
Hij ligt in 't bed tot 's morgens laet,
En maelt den purpren dageraad;
Verbeeldt den grooten oceaen,
Het stormend woeden van d'orkaen
En 't barnen van den golvenschoot,
Gezeten voor een kikkersloot.
Dit alles nu, mijn beste vriend,
Den goeden lezer toegediend,
Gaet zoo maer voor begeestring door.
Neen, 'k blijf er bij en hou 't er voor,
Dat, wat de dichter zegt of schrijft,
Comedie is en fictie blijft;
En zoo, schoon in een mindren graed,
Begeestring (*sic*) bij hem bestaet,
Dan is 't in 't vers waervan te regt
Een Hollandsch zanger heeft gezegd:
'Het *impromptu*, als meesterstuk
Bewondrenswaerd, vooral *in druk*.'

Wat zegge ik u, mijn vriend, nog meer?
Genoeg, de zaak komt hierop neêr:
De dichter is een *charlatan*.
Maer nu, wat denkt 't publiek er van?
't Publiek? dat trekken we ons niet aen:
Wij kruijen voort langs de eerebaen,
Wij doen op 't hoblig letterspoor
Ons zelve als wonderschepslen voor,
En, onbeschaemd weg, noemen wij
Ons zonen van de Poëzij,
En 't lievlingskroost van god Apol.
Wij blazen 't volkje de oogen vol;
Wij vlechten kransen om onz' kruin;
Wij toeteren op een bazuin
Of ramlen op een gouden lier,
En stappen als een paeuw zoo fier.
Wat is ons 't oovrig menschedom waerd?
Wij hooren toch niet t'huis op aerd;
(Ofschoon de dichter, zoo men weet,
Somtijds ook menschlijk drinkt en eet)
Bewooners van een hooger sfeer,
Bewijst men ons schier godlijke eer,

En wordt de bard, nog vóór zijn dood,
Door zijn bewonderaers vergood;
Van daer dat men zijn fraei portret
Gewoonlijk in de wolken zet.

De dichter doe dan wat hij wil':
't *Profanum vulgus* slikt de pil;
Maer dat hij zich een wonder denkt,
Wien hooger magt bezieling schenkt,
Of zoogenaemd *begeesterd* zij,
Kom, kom, dat is slechts gekkernij!
Maer toch, voor de eer der faculteit,
Zoo blijve 't onder ons gezeid.

De sprekende ezel.

GIJ twijfelt nog, zei Joost, of ezels kunnen spreken?
't Is me uit het Heilig Schrift toch duidelijk gebleken. -
Wel stellig, sprak zijn vriend, houd ik de zaak voor waer:
Ik had het nooit geloofd, maer nu hoor ik het klaer.

De snuif.**Aen mijnen vriend F.A. Snellaert.**

*Quoi qu'en dise Aristote et sa doete cabale,
Le tabac est divin, il n'est rien qui l'égale.*

't WAS op een zomerdag; door lommerrijke gangen,
Ging ik in eenzaamheid een avondluchtje vangen;
Een frische koelte blies, verkwikkend was het oord
Na zulk een zwoelen dag, en 'k stapte al peinzend voort.
Juist was ik even pas een zij-laen ingetreden,
Of zie, een ouden vriend ontmoette ik op mijn schreden;
Zijt gij het, (riep ik uit) wees welkom, beste vrind!
Zeg eens, hoe stelt ge't t'huis? hoe maekt het vrouw en kind

En deze en gene? hm? Wat nieuws al brengt ge ons mede?
 Is uw vertrek bepaeld? Vertoeft ge lang ter stede?
 En duizend vragen meer; maer denk hoe ik verschiet:
 Al doe ik vraeg op vraeg, mijn vriend die antwoordt niet;
 Uit beï zijne oogen is een heete traen gesprongen,
 Hij wringt zijn aengezigt in allerhande wrongen,
 Hij stuiptrekt, maekt een vreemd en ijsselijk gebaer;
 Reeds wachtte ik me aen eene erge en akelige maer',
 Toen onze maet op eens geducht begon te niezen.
 Ha! (sprak ik, nog onthutst) het zijn de hersenvliezen;
 Is 't anders niet! gij zaegt daer even zoo bedrukt,
 Dat 'k dacht voor 't minst uw have en goed verongelukt.
 Kom, laten we eens te gaêr op 't wonder voorval snuiven;
 Dat prikkelt 't vliesgestel en doet de koude schuiven.
 Brrrr! (roept de vriend, en springt drie stappen achteruit,
 Terwijl hij op een nieuw den rooden druipneus snuit)
 Een snuifje! heh! pouah! ik weet niet welk een huiver,
 Mij overkomt op 't zigt alléén van snuif en snuiver;
 Dat goore, zwarte kruid! dat vuile, vieze stof!
 Dat hersenpan vergift! dat.... dit.... - Met uw verlof,
 Waerom op de eedle snuif zoo gram en bitter smalen?
 Ik wil, ondanks u selv', u trachten te overhalen.

Concedo, (sprak de vriend;) wij gingen zachtjes voort,
Ik kuchte eens, greep een snuifje en vatte aldus het woord:

‘De mensch is een ontaerd en schaemteloos geboefte;
Het mangelt hem aen deugd, maer geenszins aen behoefte.’
Dit hield in Griekenland een schrander wijsgeer staen,
Gij weet wel?..... dingen..... nu dat komt er niet op aen.
'k Beken het gaerne, ja, de mensch heeft veel van noode;
Hij wrocht en slooft zich af om meer dan om den broode;
Maer, allerbeste vriend, vergun me eene enk'le vraeg:
Als men ze kan voldoen is dan behoefte een plaeg?
Is 't niet..... ik ging mijn vriend iets allerfraeist ontleden,
Maer deze viel me op eens moorddadig in de reden:
Neen! (riep hij) spreek mij niet van dat ellendig kruid,
Dat menig schrander brein het hersenstel verbruit.
- Integendeel, het scherpt de zwakke en trage zinnen;
Het helpt en hoofd- en oog- en kiespijn overwinnen;
Ik maekte er in uw plaets bijzondere studie van,
Daer gij toch doctor wordt, en later kunt gij dan,
Zoo wel op deze stof als op alle and're zaken,
Uw *dissertatio inauguralis* maken;

Dit ware eene aerdigheid, iets nieuws voor den *jurij*;
Dan, voor het oogenblik en alle scherts ter zij,
Daer wij toch van *jurij*, dus van geleerdheid spreken,
Twee dingen zijn er die aen uw persoon ontbreken:
Terwijl men in deze eeuw slechts naer den mantel kijkt,
En de onbeschaemdste gaei met paeuwenveëren prijkt,
Kunt gij niet gaeuw genoeg aen 't snuiven en aen 't brillen;
Dat geeft een zeker *air*.... - Mij dunkt gij maekt paskwillen;
- Waerachtig, snuift en brilt, al is 't maer om 't fatsoen,
Om met den grooten hoop geleerden meê te doen.

Dan, zonder langer op dit stuk te willen pleiten,
De snuif heeft in mijn oog nog and're kwaliteiten;
Een der voornaemste stelle ik u ten voorbeeld daer:
Werp slechts een oogslag op den armen bedelaer,
Met lompen overdekt, door 't leed ter neêr geslagen;
Hij scheidt in de eedle snuif het innigst welbehagen;
Zij beurt den sukkel op; ook ziet men zulke liên,
Zich met een troostend woord een troostend snuifje biên.
Hoor ginds een ander bloed zijn bitter noodlot klagen;
Zijn rug is niet bestand het jammerjuk te dragen;

Welnu, hij vat een snuifje, ontsteekt de pijp gezwind,
 En slaet met reuk of rook zijn rampen in den wind.
 - De pijp! dit woord heeft niets dat mijn gehoorvlies kittelt,
 En hebt gij op de snuif zoo lang al gekapitteld,
 Gij hadt het beter op de lange pijp gedaen;
 Deze, onder ons gezegd, staet mij nog minder aen.
 - Nu, dat de lange pijp u minder nog bekeure
 Dan 't snuiven, stem ik toe, en roep: *à la bonne heure!*
Concedo voor de pijp, dat is eene and're zaek,
 En verre zij van mij dat ik uw' afkeer laek';
 De *brûle gueule* is goed voor Jan-Rap en zijn magen,
 Ze is goed voor een koetsier, een huerbonk op zijn wagen,
 Voor zakkedragers, boerenkinkels bij de ploeg,
 Voor al wat zamenrot en schuilt in knip of kroeg.
 Daer zit 't Jan-Hagelras, gekleefd aen kan en glazen,
 Uit opgespalkten mond een rookkolom te blazen;
 Als dikke nevel stijgt de zware tabaksdamp,
 En stoomende olie voedt eene oude, lekke lamp.
 Hier is hun sabbath-oord; hier zitten zij te razen;
 Tot diep zelfs in den nacht rinkinkelen de glazen;
 Hier maken zij een barsch, een ijsselijk getier,
 En ergeren de buert op schandige manier.

Vergeefs door 't keldergat, te midden stikluchtkringen,
Poogt, zelfs het scherpziendst oog, tot deze schaer te dringen;
Voor zijn ontroerd gezigt wordt alles groen en geel,
Het stuit hem voor de borst, het prikkelt in de keel,
Hij suizebolt, bedwelmt, hij stikt in deze wasem,
En eerst in vrijer lucht, schept hij ook vrijer asem.

Met uw *permissie* dan is rooken ongezond:
Een rooker heeft doorgaens een droogen, vuilen mond;
Verzwart, verkalkt, verrot, de blanke, ivooren tanden,
Ontsapte de maeg, de borst, de longen, de ingewanden.
Zoo zit de ellendeling, bij 't gloeiende komfoor,
Het moordtuig in den mond, de hand aen 't kwispedoor,
Vaek, zoo als 't spreekwoord zegt, een vuile pijp te rooken;
De luchtdarm is benaauwd, de longen zijn ontstoken,
De stem geeft slechts een hol, een onderaerdsch geluid,
En met een laetsten spog, fluimt hij den adem uit!

Geen wonder dus, mijn vriend, indien beschaefde standen,
De pijp met haren heer uit hunnen kring verbanden;

Ik zeg, met haren heer; dit laet zich wel verstaen:
 Op verren afstand reeds moet hij zich zelf verraên;
 Waer ook hij kome is hij van tabaksdamp omgeven;
 Geheel zijn *corpus* is van muffe lucht doorweven,
 Terwijl hij uit den mond een bitt'ren adem blaest;
 Waer of hij ga of sta, zijn bijzijn merkt men haest.
 Wie nooit gesnoven had tast gretig naer een snuffje,
 De *eau de Cologne* reist van 't een naer 't ander nuffje,
 Terwijl zij op den gast een viezen oogwenk slaen,
 En spoedig neemt 't gesprek eene and're wending aen:
 'Ei lieve, zeg mij toch, is 't weêrglas ook gerezen?
 Er is voor ongeweêrte of regen vast te vreezen.'
 - 'Ha! welk een nare lucht; dat steekt mij in de krop!'
 - 'Ik weet al wat het is, men doet hier zuerkool op;'
 - 'Neen, neen, gij hebt abuis, mij dunkt het zijn de goten;
 Die lompe meid! nooit houdt ze onze achterdeur gesloten;
 Dat is onaengenaem, hm! riekt gij niets, mijnheer?'
 - 'Ik?... hm! ja wel, zoo wat..... ik weet niet op mijne eer.....'
 Mijnheer word pimpelpaers, en langs zijn roode kaken,
 Druipt 't kille zweet der schaemte, als droppels van de daken;
 Hij kijkt bedeesd in 't rond, tast zijlings naer zijn hoed,
 En met een stille trom verlaet de zael met spoed.

Daer gaet de snoeshaen weg; verlaten wij den slover,
En stappen we ijlings tot een fraeijer schouwspel over.

Het rooken is gemeen, het snuiven goede smaek;
Hoe zeer eene overlang en klaer bewezen zaek,
Dien ik, om wel te zijn, ze voor uw oog te ontleden;
Kom, laten we op een nieuw de speelzael binnentreden:
Zie zoo, daer zit alreeds een eerbiedwaardig heer,
Een personaedje, een raed-van-staet, of wat al meer;
Een zeeke deftigheid doorstraelt zijn gansche wezen,
Zijn kleeding is gezocht, 't is alles uitgelezen
Van top tot teen; niets is verzuimd; tot zijn *toupet*,
Is naer den laetsten smaek en sierlijk opgezet.
Haest komt een vriendschaer zijn leuningstoel omringen;
Men spreekt in het begin van allerhande dingen,
Gelijk men doorgaens doet, en na verloop van tijd,
Brengt deze of gene vriend de staetkunde op 't tapijt.
(De politiek wordt thans door klein en groot verhandeld.)
De staetkunde is de ziel des grijzen, hij doorwandelt
Met onnavolgb're vlugt, geheel 't geschokt Euroop,
En lost bij elke vraeg den gordiaenschen knoop.

Hij spreekt met zwier en kracht, hij wikt het voor en tegen,
 En oordeelt en beslist na rijpelijk overwegen;
 Dan, eensklaps werpt een vriend een moeilijk vraagstuk op:
 Hier is de struikelsteen! de grijsaerd schudt den kop,
 Hij denkt, herdenkt nog eens, en scherpt zijn geestvermogen,
 Zit roerloos daer, houdt schier den adem ingetogen,
 Bepeinst op nieuw de zaek en in dien tusschenpoos,
 Brengt hij te voorschijn, wat? een schitterende doos.
 Een doos, mijn beste, een doos, uit louter goud geklonken;
 't Is vast een pronksieraed hem door den vorst geschonken,
 Want op het deksel prijkt het vorstelijk portret,
 Een meesterstuk, en van juweelen rijk omzet.
 ('k Denk niet dat zulk eene eer de pijp ooit zal gebeuren.)
 Naeuw opent hij dezelve, of de aengenaemste geuren,
 Van zuiv're *Virginie* of beste *Macuba*,
 Doorstijgen heel de zael, doorambren haer weldra,
 En iedereen vergeet den *quidam* van daer even;
 Slechts de oude heer blijft lang in elks geheugen leven.

En hiermeê *dixi*; wel, mijn vriend, wat denkt ge er van?
 Was *quidam* niet een boef, de grijze een *gentleman*?

- Gij spreekt als Cicero, en zonder langer talen,
 Word 'k snuiver op mijn woord, ik laet mij overhalen;
 Ik ben volstrekt bekeerd; maer is 't vooral geen zaek,
 Dat 'k met uw hartvriendin behoorlijk kennis maek'?
 'k Wil me aen heur ambrozijn van lieverleê gewennen.
 Waer is de doos..... ja, vriend, nu moet ik het bekennen,
 't Is supra, suprafijn, nu ondervind ik wat
 De snuif vermag.... a.... ha.... hatchi! - Proficiat!

Geleerdheid.

'k BEN op mijn reis door Rusland óók geweest:
 Daer is 't eerst magtig vreemd! verbeeld u eens, men leest
 De Mis in 't grieksch! Bij ons wordt ze in 't latijn gedaen;
 Nu, daerin ben ik thuis, maer kan geen grieksch verstaen,
 Ook 't een'ge van den Dienst dat ik begrijpen kon
 Was 't *kjrië Eleijson*.

Esopus.
(Eene vertelling.)

ESOPUS werd, gelijk men weet,
In Phrygië geboren;
Hij was een *fabulist*, en deed
Alom veel van zich hooren;
Ook was hij, zoo het meestal gaet,
Het voorwerp van een ieders haet;
Maer dit kon hem niet stooren.

Esoop was arm; hij had geen geld
Om eten meê te koopen;
Want dichters werden niet geteld,
Men liet, als hier, ze loopen;
De staet gaf hun geen pensioen;
Het was onmooglijk dit te doen;
Zij krielden er bij hoopen.

De nood breekt wet, dus dacht Esoop;
Hij ging bij al de burenen,
En bood als slaef zich selv' te koop,
Of vroeg: Wie wil mij huren?
Doch, waer hij kwam, daer heette 't woord:
'Weg, kromme vlegel, pak u voort,
Of 'k zal uw bogchel schuren!'

De goede Esoop, als Job zoo kael,
(Van lucht kon hij niet leven)
Hield met die rampen al te mael
Den moed toch opgeheven,

En werkelijk trof hij iemand aen
Die zei: 'Kom, vriend, het zal wel gaen;
'k Wil werk en brood u geven.'

Zijn heer (een niet onaerdig man)
Deed vaak de glaesjes klinken,
En raekte wel eens *boven jan*
Bij 't onverpoosd rinkinken;
Dan zat hij, om een uer of drie
Des nachts, met zijne *compagnie*,
Nog warmen wijn te drinken.

Eens, dat de beenen van dien vent
Hem niet meer konden schragen,
En iemand, zoo of daeromtrent,
Vroeg: 'Hoe kunt gij 't verdragen?'
Sprak hij: 'Kom morgen met mij meê,
'k Verzwelg op eens de gansche zee.
Wie durft een wedding wagen?'

De vreemdeling hernam met list:
‘Vergeefs zult gij dit poogen!’
‘Wat drommel, zei toen de sophist,
Zou ik zulks niet vermogen?
Ik stel tot pand dees gouden ring;
Zoo ik verlies het wedgeding,
Betigt mij dan van logen.’

Nu was een ieder in zijn schik:
‘Hoe! zich zóó ver vergeten!’
‘t Geval was in een oogenblik
Door heel de stad geweten;
‘t Stond aen den wijsgeer niet zoo net:
Hij was ontnuchterd in zijn bed,
En lag van angst te zweeten.

Hij riep Esoop en zei: ‘Mijn vrind,
Men heeft mij beet genomen;
Zoek in uw' geest of gij iets vindt,
Om 't onheil voor te komen;

Indien ge uw' meester redden kunt,
Zoo zij de vrijheid u vergund;
Geen armoë moet gij schroomen.'

Esopus stelt zijn heer gerust,
En zegt: 'Laet mij maer zorgen;
Wees over niet met al onthutst,
En slaep in vreê tot morgen;
Steek vrees en kommer vrij aen kant
'k Bezorg u zeker de overhand;
'k Durf u den uitslag borgen.' -

En 's morgens trok men zeewaerts heen.
Een hoop van looze snaken,
En jong en oud was op de been,
Om regt zich te vermaken.
Een ieder toch zag even graeg
Eens filosofen nederlaeg:
Men zag de vreugde blaken.

Maer zie! de handen in den zak,
Kwam daer, met fiere schreden,
De wijsgeer, gansch op zijn gemak,
Ter strijdplaets aengetreden.
Hij keek eens met een leep gezicht,
En vraegde: 'Is 't werk alreeds verrigt?
Is 't water reeds gesneden?

Neen, vrienden, hoû, ik drink de zee;
'k Voldoe aen uw begeeren;
Maer de rivieren doen niet meê,
Dat zou mijn zwalp vermeêren.
Zoo gij, door kunst of door beleid,
De vloed van de zeeën scheidt,
Dan zal ik eens *proberen*.'

Dit antwoord had men niet bedacht:
De vreemde stond te kijken;
Hij had des wijsgeers schand verwacht,
En moest de vlag nu strijken;

Hij gaf den gouden ring weêrom,
 En school zich schaemrood in den drom
 Die staerde van de dijken.

De wijsgeer riep den bultenaer,
 Die 't antwoord had gegeven,
 En sprak: 'Esoop, nu zijt gij klaer;
 Ga nu in vrede leven:
 Gij reddet mijne faem en eer;
 Nu schenk ik u de vrijheid weêr
 En deze som daerneven.'

Dronkenmanswensch.

FRANS wenschte wel dat door den wil van onzen Heer,
 Heel de Oceaen zich in jenever eens verkeer':
 Maer dan vooral, indien bij 't vullen van de kruiken,
 De tapper hem in steê van trechter kon gebruiken.

De pijp.**Aen d^r F.A. Spijers.**

*Doux charme de ma solitude,
Fumante pipe, ardent fourneau!
Qui purge d'humeurs mon cerveau
Et mon esprit d'inquiétude.....*

JAN, ga me eens, weêrga 's gaeuw, een mandje pijpen halen
En beste rooktabak..... Wat staet ge zoo te dralen?
Spreek, lange vlegel, spreek, hoe zijt ge nog niet heen? -
Mijnheer, ik sta verstomd te kijken als een steen:
Gij, die geen pijp kunt zien, gij valt nu zelf aen 't rooken?
En dat in huis nog! 't zal hier morgen lekker spoken
Wanneer mevrouw.... - Verduiveld, Jan dat raekt u niet!
Ik merk wel jongen, dat gij mij wat vreemd beziet,

En acht derhalve een woord ter zaek niet overbodig;
Alleen om uw verstoppt en neevlig brein is 't noodig
Dat ik u heel 't geval van A tot Z vertell:

Gij kent mijn goeden vriend, den ouden Rector wel?
Een fijn, doortrapt geleerde, een schrander man, waerachtig;
Een groot verstand, wel zes of zeven talen magtig,
Die stijf staet opgepropt van grieksch en van latijn;
Een heldre bol zoo als er weinig bollen zijn!
Ik ging hem gister nog eens familjaer bezoeken
En vond den letterheld te midden al zijn boeken,
Opeengestapeld en rondom hem heen geschaerd:
'Ik kom eens zien hoe of mijn vriend de Rector vaert;
Ik had al sedert lang geen nieuws van hem vernomen.'
Naeuw zag de goede man een kennis binnenkomen,
Of ijlings riep hij uit: Bartholomeus hier!
Een onverwacht bezoek, dat doet mij regt plezier;
'k Was bezig juist mijn duitsche pijp eens uit te kloppen:
Kom, neem er eene en laet ons zaem een versche stoppen? -
'k Bedank u wel, ik heb mijn snuifdoos, en vermoed
Dat hij er mée volstaet die een van beiden doet.

En dan 't *cumul!* gij weet de wetten zijn er tegen:
 Mijn vrouw is bovendien het rooken niet genegen;
 Zij rilt en klappertandt wordt zij een pijp gewaer
 En krijgt eene appelflaeuwte op 't zigt van een cigaer. -
 'k Heb mœelij met uw staet en wil u 't rooken leeren. -
 't Zal moeilijk zijn! - Wie weet? ik wil het eens proberen. -
 Spreek op, laet hooren! - Zoo gezegd en zoo gedaen:
 Mijn vriend ontstak zijn pijp, spoog, kuchte en ving dus aen:

Ik kon, indien ik wilde, een redevoering spinnen
 En met de ontdekking van Amerika beginnen;
 Zoo doende hield ik u drie uren aen den praet:
 Maer God behoedde mij en 'k werd geen advocaet.
 Ik kon uw weetlust met wat *dissertaties* spijzen
 En, hoe langdradig ook, toch *zonneklaer* bewijzen
 Dat gij moet rooken; maer ik ben geen schoolpedant:
 Ik breng veel liever mijn gezegden in verband
 Met 't alledaegsche doen van 't alledaegsche leven,
 En om er u met een een staeltje van te geven,
 Neem ik uw troetelkind, de mode, bij den kop;
 Gij die dat schepsel kent, ei lieve, let eens op

Hoe al de *dandys*, onderhoorig aen haer grillen,
Geen vlaemsch meer spreken, 't fransch verbrabbelen, en brillen?
Zij gaen, den neus gefokt, het rolletje in den mond,
En slentren zoo de stad godsgansche dagen rond.
Ware ik een vuile tong en wilde ik 't kwade stoken
Ik zou u zeggen, hoe de damp van al dat rooken,
Een dikke vloeistof uit hun hersenstelsel was;
Maer achterklap is zonde en komt hier niet te pas.
Een politieke rol zoudt gij zoo gaerne spelen!
Bij 't *peuple souverain* wilt gij u aenbevelen:
Hoe maekt ge u bij het volk eene enkele partij
Zoo gij niet rooken kunt? hoe woont ge een *meeting* bij,
Waer Jan en alle man zoo ongenadig dampen,
Dat dikke wolken rooks den zwarten muer beklampen?
Maer neem nu nog dat gij ten top van eere stijgt,
En een gezantschap bij den Grooten Turk verkrijgt,
Gij onderscheidt u dan; er wordt van u gesproken:
De sultan vraegt u om een pijp met hem te rooken:
Gij weigert Abdul? om dien hoon, hem aengedaen,
Loopt gij de kans van gaeuw naer de eeuwigheid te gaen.

Uw teedre wederhelft kan 't rooken niet verdragen!
 Zeg even, scheidt zij in uw snuifneus veel behagen?
 En wordt gij niet door haer zoo menigmael beknord,
 Als ge op het vloertapijt een halve snuifdoos stort!
 En als in uw salet de reukpastieljes branden,
 Besmodderen zij dan het huissieraed, de wanden?
 'k Ga liever met mijn pijp eens door de kamer heen
 En heb niet slechts den reuk, maer ook den smaek met een.

Uw lieve huiszorg laet ik nu een weinig steken,
 Om ook in 't algemeen belang een woord te spreken.

Wanneer de winter heerscht en 't spoedig donker wordt,
 Zie dan eens hoe de pijp den langen avond kort!
 Wat geeft één enkel wolkje ons zedelijke wenken!
 Zoo zit gij op uw stoel wijsgeerig na te denken,
 Hoe 't leven van den mensch in ijdlen rook verkeert,
 En wat al verder door dat wolkje wordt geleerd.
 Wie kan toch in de snuif iets zoo verheven vinden?
 Ge ontvangt van tijd tot tijd uwe uitgelezen vrienden;

Maer geen tabak die 't zoet gekavel onderhoudt,
 En uit gebrek aen vuer wordt heel 't gezelschap koud.
 Doet 't guer en vochtig weêr u een verkoudheid vreezen?
 Een lekkere cigaer, zal uw behoedster wezen,
 En met den rooktabak, braveert gij mist en vorst;
 Hij is een medicijn voor 't water op de borst;
 De kenbare eigenschap van mannelijke zeden;
 Ontdekt gij in de snuif zoo veel hoedanigheden?
 Zij, die den neus verstoppt, de hersenen verdooft,
 Ons draeijingen en pijn veroorzaekt in het hoofd!
 Waerachtig, vriend, gij moet naer mijn gezegden hooren,
 En om 't *qu'en dira-t-on* u in 't geheel niet stooren;
 Ik zond in uwe plaets de snuifdoos naer de maen
 En met de Goudsche pijp legde ik ter degen aen.

De snuif is vrouwenkost en kan slechts haer behagen,
 Die 't jongejufferschap zoo ongewillig dragen
 En, daer hun angel toch geen man heeft opgehaekt,
 Zich paeijen met dat kruid en snuiven dat het kraekt.
 't Getal is *legio* dat ik u zoo kon malen;
 Om onder duizend slechts een voorbeeld aen te halen:

Bezie eens, bid ik u, dit ouderwetsch model,
Met haer kastanjebruin of boterkleurig vel;
Het schriklijk gevelstuk door Vader Cats beschreven,
Kan van haer neus met moeite een reedlijk denkbeeld geven:
Wat let mij dat ik u dit pronkjuweel beschrijv'?
Maer 't hoeft niet dat ik mijn portret zoo verre drijv',
Want heel haer wezen draegt van 't snuiven eereblijken:
Haer zakdoek kan ik bij een landkaert vergelijken,
Op welke haer penseel zoo menig vreemd gewest,
Tot nu nog onbekend, in donkre verwen schetst.
Wat ze in haer handen krijgt voert 't onuitwischbaer teeken:
Haer breikous weet er vast een woordje van te spreken;
Haer kerkboek wijst de plaets waer zij het meeste bidt,
En 't keukenboek is ook geen zuiver zwart op wit;
Ga, als 't u b'lieft, en vraeg dat lieve schepsel even,
Wat booze geest haer tot dat uiterst heeft gedreven?
Welligt verneemt gij dan, hetgeen gij niet vermoedt,
Hoe ze in haer prille jeugd den koker heeft gehoed;
Haer kleine wipneus als een lokaes heeft gehangen,
Met hoop van hier of daer een huisvink op te vangen;
Hoe Jan en alle man die fijne kneep verstond,
Hoe ze op het eind van 't spel niet eens een vrijer vond,

En tot den hoogsten graed van razernij gekomen,
Haer troost en toevlugt tot den snuifpot heeft genomen;
Kortom, hoe zij ontaerde in de oude besjes klis,
Een lieve wipneus was en nu een vuilpeuk is.

Dan, 'k heb genoeg gezegd: ik trachtte u te overreden;
'k Heb voor de goede zaak met vuer en moed gestreden,
En laet, mijn beste, nu 't beslissen aen uw keus:
Behael dan, vriend, eene overwinning op uw neus,
En roepen wij te zaem, door heilgen drift ontstoken:
Weg met de vuile snuif en leve, leve 't rooken!

Zoo sprak mijn vriend; wel Jan, kan ik nu met fatsoen,
Daer hij de zaak zoo wijs behandelde, anders doen?
Loop gaeuw den rooktabak en 't mandje pijpen halen.....
De zeeman moet voor 't eerst der golven cijns betalen:
Ik stapte van den wal en moet nu ook door zee.....
Jan! breng mij ook met een een zuren appel mée.

Oudenaerde.

Het doet gedenken aan de stad
Wat Burgervaders ze eens bezat.
J. VAN OOSTERWIJK BRUIJN.

IN Vlaendren ligt een kleine stad:
Haer naem is Oudenaerde;
Indien er iemand lust toe had,
En eens de lier besnaerde,
Wat vond hij daer een open veld
Van wondren, waerd te zijn vermeld!

Hij stemde hoog zijn zang en deed
 Ons fraeije dingen hooren;
Hij sprak van vrouwe Margareet
 In deze vest geboren,
En meldde ons iets van 't groot kanon,
Waermeê geen ziel ooit schieten kon.

Daerna dan, bragt hij op 't tapijt
 't Vijandig overvallen,
En hoe het afliep met den strijd
 Geleverd voor haer wallen;
Wie als verwinnaer 't veld betrad,
En wie de bons gekregen had.

En zoo nog menig ander feit,
 Dat ons zijn zangkunst baerde:
Voor ons misschien een kleinigheid,
 Maer groot voor Oudenaerde,
Waer, als men niest aen de eene poort,
Het ligt aen de andre wordt gehoord.

Dan greep hij naer een zachter lier,
En deed de snaren klinken
Ter eer van 't overheerlijk bier,
Dat we in dit steedje drinken;
Hij prees, ten slotte, in 't zeldzaam lied,
't Geen ge *intrà muros* prijsbaerst ziet.

Het stadhuis, pronkstuk van het land
Liet hij u daer aenschouwen,
Zoo fijn *à jour* bewerkt als kant,
Doorluchtig uitgehouden,
En hoe op zijn verheven naeld,
Daer Hanske, als oudste burger, praelt.

Hij zou.... maer 'k zegge u zelf eens wat
't Geschiedboek me onlangs leerde:
't Was Keizer Karel die de stad
Met een bezoek vereerde;
Zulks baerde aldaer geen klein rumoer,
En alles stond in rep en roer.

Men zou den grooten vorst toch graeg
Met waerdigheid ontvangen;
De huizen waren hoog en laeg
Met vlaggedoek behangen,
En al de straten langs den kant,
Met sparreboompjes dicht beplant.

Een man van goeden wil becroop
Den hoogen stadhuistoren;
Hij droeg een grooten teleskoop,
Een wimpel en een horen,
En zag hij 't minste van den trein,
Hij gaf dan 't afgesproken sein.

De wachter keek zijne oogen moe
En daer hij niets bespeurde,
Kneep hij de trage kijkers toe;
Maer zie wat nu gebeurde:
Terwijl hij daer te snorken zat,
Trok juist de Keizer in de stad.

Hij komt tot op het marktplein aen,
En ziet dat niemand daer is;
Hij denkt: er is abuis begaen,
Maer 'k vind toch dat het raer is
Dat iemand zóó zijn pligt versloft;
Dit volkje is reedlijk onbeschoft!

Zijne aenkomst wordt terstond gemeld
Aen de achtbre stadsregering;
De burgemeester staet versteld
Om zulk een pligtontbering;
De sukkel weet niet waer 't hem scheelt,
En staet daer als een steenen beeld.

Wat nu gedaen en wat gezeid!
Welk antwoord schuilt er achter?
Hij stamelt: 'Sire..... uw Majesteit.....
Het is de torenwachter...
Uw Majesteit..... geloof het heusch.....
Hij ziet niet verder dan zijn neus.

‘Maer 'k smeeck u om vergiffenis
Voor een bejaerd bediende,
Die nergens meer in staet toe is
En schrikkelijk bijziende:
God weet wordt hij niet stekeblind
En de arme bloed heeft vrouw en kind!

‘Dan aenstonds zal het klokgebom
En 't feestgejoel beginnen;
Het tuige van uw wellekom
En hoe wij u beminnen.....’ -
“Dat hoeft niet, vangt de Keizer aen,
Wij zijn ten uiterste voldaan.

“Gij toondet ons uw goeden wil,
Laet nu de rest maer achter;
Wij raden u veeleer een bril
Te koopen voor den wachter;
Dan zal de brave man misschien,
Wat beter van zijn toren zien.

“En daerenboven is ons wil
En vorstlijk welbehagen,
Dat Oudenaerde een grooten bril
Zal in haer wapen dragen;
Hij toone den nakomeling,
Hoe luisterrijk men ons ontving!”

Nog prijkt het steedlijk wapenbord
Met deze gunstvereering;
Maer wat het meest bewonderd wordt
Is dat de stadsregering,
(Of 'k heb het uitermate mis,)
Nog op den duer kortzigtig is.

B.

B..... durft het hoofd niet biên;
Hem groeit geen haer op de oude tanden;
Ook, zoo de onnoozle God zal zien,
Zal hij in 't helsche vuer niet branden.

Esopus en de wandelaer.

(Naer 't Hoogduitsch.)

ESOPUS ging eens naer Atheon;
Een vreemding ook trok derwaerts heen
En sprak: 'vriend, kunt gij mij niet zeggen,
Wat afstand ik nog af moet leggen?' -
'Ga!' zeide Esoop. - 'Ja, dat is wis;
'k Moet gaen, wil 'k in mijn doeleind slagen;
Maer zeg, hoe lang nog?' - 'Ga!' - 'Hm! lompert daer hij is!
De vent is dol, ik wil hem langer niet meer vragen'

Bromt hij en gaet. - 'Hei! wacht eens wat!
 Gij hebt een uertje gaens van hier tot aen de stad!
 'Ei wel! hoe weet ge nu 't eind wegs dat 'k af moet leggen?'
 Hervat de vreemdeling en blijft getroffen staen.
 'En hoe (hernam Esoop) eer ik u had zien gaen,
 Kon ik u juist den afstand zeggen?'

Hollandsch overlijdens-berigt.

TOT onzer aller bittre rouw
 Liet heden mijn beminde vrouw
 Aen 't jammerlijk gevolg van *diarrhée* het leven.
 Heeft heur beproefde trouw mij thans op aerd begeven,
 Gelaten in den wil van de Al-voorzienigheid,
 Hoop ik haer eenmael weêr te vinden,
 In 't Oord, waer eeuwge liefde ons duerzaam zal verbinden,
 En waer men nimmer *scheidt*.

De vijf zintuigen.

MOPSIUS is blind geboren,
Reuk en smaek heeft hij verloren,
Zijn gehoor is zeer verdoofd,
Van gevoel is hij beroofd;
Hoe zal Mopsius het maken,
Zoo hij hooren, zien noch smaken,
Rieken noch gevoelen kan?
Is 't niet een beklaglijk man?

Hij beklaglijk? neen, mijn vrinden!
Dra zult gij het ondervinden
En bekennen, dat gewis
Mops niet ongelukkig is;
Ja, ik wed, gij zult belijden,
Dat zijn lot is te benijden:
Nu dan, met den eersten zin
Maek ik daedlijk een begin.

Zaegt gij nooit hoe rijmelgasten
Naer der dichtren lauwers tasten,
Groot van trots, van zinnen klein,
Groote koppen, luttel brein;
Die, terwijl ze in modder baeijen,
Zich met wierookwalm bezwaeijen;
En hoe de een den andren roemt,
Bilderdijk of Vondel noemt?

Tegen de allergrootste zonden
Heb ik reeds iets uitgevonden;

Zelfs de boete is reedlijk zwaer:
 Lees De Simpels rijmen maer;
 Wilt ge, 't zij naer uw verlangen,
 Liever van Mullier 's gezangen?
 Of, iets van nog fijner disch,
 't Liedje van den Schellevisch?

Hoort gij nooit de dwazen praten,
 En een tael eentoonig blaten
 Die u hart en ziel doorboort,
 En uw taei geduld vermoordt?
 Hoort gij nooit een liedjeszanger,
 Van de nieuwste liedjes zwanger,
 En die gilt met luider keel:
 't Is Canneel, Canneel, Canneel?

Goede smaek is ver te zoeken
 In der dichtren rijmelboeken;
 Hun aptheek werkt vroeg en spâ:
 Spuwdrank voor en spuwdrank na.

't Geen zij als iets *extra* prijzen,
Zijn de walgelijkste spijzen;
Weet gij waer de schoen hen steekt?
't Is aen *zout* dat 't hun ontbreekt.

Met de reuk zijn ze aen het knoeijen;
Valsche smaek moet daer uit vloeijen;
Voor het nieskruid valt hun keus
Zelden op den regten neus;
'k Zie zoo vele rijmelkrukken,
Die het stinkendst onkruid plukken,
Vieze kost, purgeertisaen,
En de roosjes laten staen!

Nu, bij zulke lettervrinden,
Is ook geen *gevoel* te vinden;
Menig een die 't ras verliest,
En de vuige wansmaek kiest;
Velen hadden 't..... van te voren;
Slechts P..... heeft niets verloren,

Om de goede reden, dat
Hij het nimmer heeft gehad.

Mopsius heeft niet te klagen;
Van dat al is hij ontslagen:
Hem, die blind geboren is,
Geeft dit toch geen ergernis.
Heeft hem 't oovrige ook begeven,
Hem is toch 't *verstand* gebleven;
Vrienden, wel, wat denkt ge er van,
Is 't niet een gelukkig man?

Wij, helaes! gezond van leden,
Kennen al die aekligheden;
Worden dagelijks vermoord,
Door Behaegels en zoo voort.
't Is geen wonder dan, ô Heere!
Dat er menig mensch begeere
Om, verlost van deze pijn,
Mopsius gelijk te zijn!

Wind.**Aen mijnen neef en vriend C. Fuchs.**

't MEISJE stel ik soms tevreden
Met een nietsbeduidend woord;
'k Spreek van haer bevalligheden,
Sierlijk tooisel en zoo voort;
Zulk een stukje is lief en aardig,
En een lief jong meisje waardig;
Dan, hoe fraei zij 't versje vindt,
't Zijn slechts woorden in den wind.

Woorden in den wind te praten,
Dit toch valt zoo moeilijk niet,
Zoo ge aen menig diplomaten,
Redenaers en doctors ziet;
Maer met wind niet al te vrede,
Vraegt gij mij naer rijm en rede?
'k Zal tot u dan, beste vrind,
Spreken *van* niet *in* den wind.

't Leven laet zich wel verdeelen,
Even als elk jaergetij;
's Levens lente brengt ons spelen,
Schuldellooze spelen bij;
Ruimschoots smaekt gij 't reinst genoeg,
Geen verdriet, geen zorgen, zwoegen.....
Merk het op: den mensch als kind,
Gaet het meestal vóór den wind.

't Spreekwoord zegt ons: 'met de jaren
Krijgt de mensch gezond verstand.'

Wel hun, die getrouw bewaren,
Een voor hen zoo dierbaer pand!
Dan helaes! ik zie er velen,
Die dien kostbren schat verspelen,
Die, in eigen waen verblind,
Werken tegen stroom en wind!

Deze, op 't snellend ros gezeten,
Holt maer voort met dollen zin;
Gene, roekloos en vermeten,
Slaet zijne eigen glazen in;
Wilden zij naer rede luistren,
'k Zou hen zacht in de ooren fluistren:
Denk toch na eer ge iets begint,
Jongens, maekt niet zoo veel wind!

Maer ik zie den herfsttijd nader:
In de banden van de min,
Treedt ge als echtgenoot, als vader
Van een talrijk huisgezin;

Leer dan kommervolle dagen,
Manlijk op de schoudren schragen;
Leer, wat menig ondervindt:
Dat de mensch niet leeft van wind.

Dan geniet ge in winterdagen,
Vruchten in de jeugd gezaeid,
Jongling, 's zomers rijp gedragen,
In den herfst, als man, gemaeid;
Hebt ge uw schaepjes op den droogen,
Dan moogt ge op uw welvaart bogen,
Hoe ook 't noodlot andren bind',
Gij zijt boven weêr en wind.

Maer om naer dien stand te haken,
Waer geluk en voorspoed troont,
Volg, mijn vriend, het vaste baken,
U door 's vaders hand getoond;
Hij toch zal u 't beste raden,
Wil de lessen niet versmaden

Van hem, die u teeder mint;
Sla zijn raed niet in den wind.

Eens geluk en voorspoed magtig,
En de welvaert op uw zij,
Wees mijn versje dan indachtig,
Beste Karel, denk aen mij;
Wil de vriendschap nooit vergeten,
Die ons boeit met gulden keten;
Tot uw jongsten levenstint,
Denk soms aen het woordje: wind.

Aen vriend H.

DE trouwe reisgezel van maegre Hein was dood:
Fluks boden geele koorts, pest, oorlog, hongersnood,
En eene ontelbre sleep van de allerergste kwalen
Zich aen: 'Ga, (sprak de dood) me een' knappen Doctor halen!'
Uwe aenspraek, beste vriend, op dezen post, is groot.

Bekendmaking.
(Vrij vertaald.)

IN zeker kostschool van ons land,
Vraegt men voor jonge liên van stand,
Een leeraer in zijn vak bedreven,
Zoo als we er hier een schets van geven
Te weten: de gewenschte zij
Aen ziel en ligchaem schadevrij,
En tred' met ongewoone stappen
In 't wijdsch gebied der wetenschappen.

Zijn hem, ('t is maer een enkle vraeg)
Zijne oogen grooter dan zijn maeg,
Of anders, valt hij zwaer van eten,
Zulks dient men dan vooraf te weten.
Duitsch, engelsch, fransch, grieksch en latijn,
Dit alles moet hem eigen zijn;
Des needs moet hij op alle zaken
Een reed'lijk versje kunnen maken,
En paren aen Apollo's gunst,
Wat kennis in de huishoudkunst.
Dat hij met fluit en violine
In winterstonden ons bediene,
Een liedje zinge, een deuntje zaeg',
Of beurtelings ons iets gewaeg',
Van allerhande fraeije sproken,
En ons vertell' van heksen, spoken,
Van kerker, onderaerdsch gewelf.....
Nu, dat verstaet zich toch van zelf.
Voorts zal hij nog den jonge heeren,
Het rijden, dansen, schermen leeren;
Hij oefen' zich met mes en schaer,
En scheer' den baerd, en knipp' het haer.

Past hij nu fiks op al die dingen,
 Dan mag hij 's zondags touwtje springen
 Of kunsten leeren aen den hond.
 Zijn traktement beloopt een rond
 Getal van twee mael vijftig gulden,
 Mits hij voor al de kleine schulden
 Der jonge liên zich borge draeg'.
 Wien deze leeraerstoel behaeg',
 De nadere condities, lezer,
 Berusten bij den drukker dezer.

Fabel.

EEN arme hangt zich op - valt - sleept een geldsom meê;
 Vult gauw de leege beurs - legt haek en koord in steê -
 Vlugt-de eignaer komt-vindt niets-bindt 't koord zich om den strot
 En hangt. -

Zoo speelt met ons hel lot.

Het evangelie van den dag.

VAEK had Heer-Oom, den preêkstoel opgestegen,
't Afschuwelijke van de dood-zonde afgemaeld;
Gelijkenis en spreuk en voorbeeld opgehaeld,
Waerbij hij dacht 't gemoed der hoordren te bewegen;
Maer op die zondaers had hij niet met al verkregen:
De harten waren en zij bleven als verstaeld.
Heer-Oom geraekte er meê verlegen:

Hoe toch de schrik voor 't kwaed hun aen 't verstand gebragt?
Welk schouwspel, zwart genoeg, hun voorgelegd? maer wacht,
Een inval..... ja, wie weet..... 't is nooit gehoord voor dezen,
Maer de gelijkenis zal zeker treffend wezen.

De koster Sjoerd, een allerleelijkst man,
En uitgemergeld als de bles, waarvan sint Jan
Ons in de Apocalyps een staeltje heeft gegeven,
Kwam aengetrippeld op zijn stokje. 'Zeg eens even,
o Koster, (sprak Heer-Oom) en hoor wat ik gebied:
Aenstaenden zondag, als de Hoog-Dienst is geschied,
Zal ik het volk een ernstig puntje spellen;
Gij zult mij op den preëkstoel vergezellen;
Ik zegge u nader wel wat door u dient verrigt.'
De koster trekt een vreemd gezicht,
Maer zegt: 'gehoorzaem zijn is pligt.'

Daer breekt de zondag aen: de Hoog-Dienst is gezongen;
Het volk staet om den preëkstoel heengedrongen,

En Heer-Oom spreekt zijn hoordren toe:
 ‘Zijt gij, ellendigen, de zonde nog niet moê?
 Zijt gij nog vastgekleefd aen 't misdrijf, laffe zielen?
 Wat let me, dat ik u de dood-zonde in persoon,
 In vleesch en been, op 't oogenblik vertoon’?
 Welaen dan, ziet en beeft!!!’

De broek tot op de hielén,
 Staet Sjoerd; hij monstert met de vlakke, waer de rug
 Van naem verandert, en Heer-Oom wijst even vlug
 Op 't rimpelig ovael, en schreeuwt met vollen monde:
 ‘Zoo vuil, ja vuiler nog, mijn vrienden, is de zonde!’

Uit is de preêk; volbragt is 's kosters taek;
 En Sjoerd is fier dat hij de zaak
A posteriori mogt bewijzen.
 Maer aen de kerkdeur valt een gruwbaer ijzen
 Hem met een' vuistslag van zijn vrouw-lief op het hoofd:
 ‘Hei, lompert! waert ge van uw hersenen beroofd!
 Gij onbeschaemde! u zóó aen al dat volk te toonen!’ -

‘Gehoorzaam zijn, (bromt Sjoerd) is pligt in elk geval.’ -

‘Ja, leelijkert, dat wist ik ook, maar met dat al
Kondt ge u toch eerst van hemd verschoonen!?’

De koster had het niet gedaan:

Hij ziet zijn vrouw beteuterd aen

En zegt: ‘hoe kunt ge mij ten onrecht zoo bedillen:

Kon ik het raden dat mijn billen

In de evangelie-les van heden zouden staen?’

B.

Ik wensch, zei B., dat al de gekken,
Voortaan verkrommen en verrekken! -
De onnoozle! werd zijn wensch vervuld
Ras liep hij met den hoogsten bult.

1834.

ZIE, 't oude jaer is weêr voorbij;
Wij waren 't ook lang moê.
't Jaer vier-en-dertig vangt nu aen
En lacht ons vriendlijk toe.

Een filosoof van d'ouden tijd,
(Voorwaer een wijze vent)
Die zei: 'Het ga hem hoe het wil,
De mensch is nooit content.

Dan is 't te dun, of 't is te dik,
Te laeg of veel te hoog,
Te kort, te lang, te smal, te breed,
Te nat, of weêr te droog.'

Hij sloeg de nagel op den kop
En sprak waerachtig waer;
Maer wie ook zou te vreden zijn
Met 't pas verlopen jaer?

Kom, kom, het was ook altijd wat,
In dien beroerden tijd;
't Was overal, ten alle kant
Verdeeldheid op 't tapijt.

Een oorlog spookte door het land
En dunde 't volk; de rest,
Werd nog, tot overvloed van ramp,
Vernield door grijp of pest.

Het ging zoo ver (maer zie toch eens!)
Men kon zich niet meer kleên;
Want alles was verboden kleur
Van 't hoofd tot op den teên.

Een bruine broek, die stond bekend
Als patriot te zijn,
En gingt gij met een rooden muts,
Dan waert ge een jacobijn.

Droeg iemand ooit een witten hoed,
Hij was een orangist;
Al had men in zijn hemd gegaen,
Dan was men nog carlist!

Foei, foei, dat gaf maer ergernis,
Die muggenzifterij!
Zij gaf slechts kans tot twist en klop
Aen onze burgerij.

Maer zie, het nieuwe jaer ontsluit;
't Zal nu wel beter gaen;
Geen kniblarij meer in het land,
Dat moet thans afgedaen!

Een wenschje blijft nog overig:
- Het is een kleinigheid, -
De Kamer leene gunstig 't oor
Aen onze nijverheid.

Zij opene ons wat *débouchés*
En were vreemde waer;
Verschaffe 't werkvolk bezigheid
En stelle welvaert daer.

Dan biedt het jaer dat nu begint
Ons heil en vreugden aen;
En - 't ga den medeburgren wel -
Dan is mijn wensch voldaan.

Album-blaedje.

ALWEÊR een album-blaedje, ô jee!
Velijn papier, verguld op sneê,
Men vraegt daerop een versje of twee;
Wat doe ik daer in Gods naem meê?

'k Ben met dat dichtsoort niet bekend;
Waerchtig, 'k vind begin noch end;
Dat is toch een beroerde vent
Die zoo maer album-blaedjes zendt!

En onbeschaemd weg, vraegt hij dat
Mijn versje toch iets nieuws bevatt';
'k Wou dat hij mij dit albumblad,
Maer liever niet gezonden had.

Iets nieuws! dat 's gaeuw genoeg gevraegd
Zoo gaeuw niet wordt daerin geslaegd;
Mijn vriend heeft onlangs nog geklaegd,
Dat alles reeds is afgezaegd.

Waer spreke ik toch van in mijn lied:
Van bloempjes die de vriendschap biedt?
Hoe 't leven van de menschen vliedt?
Die oude rimram deugt toch niet.

Wat aerssch geluk en voorspoed baet,
Daer toch de wereld eens vergaet,
En 't boeltje 't onderst boven slaet?
Dat 's ook al afgesleten praet.

Zoo ik eens schreef mijn naem alléén?
Dat doe ik in 't geheel niet, neen!
Zijn naem toch teekent iedereen,
Dat 's ook al schrikkelijk gemeen.

Wat heb ik, vriendje, dubbel spijt,
Dat gij geen aerdig meisje zijt;
Ik had mijn lied der min gewijd,
Zie daer een stof die nimmer slijt.

Nu hebt gij er een proefje van,
Dat, hoe ik mij de hersens span,
Ik, op mijn woord van eerlijk man,
Geene album-versjes maken kan.

Op een vriendenrol.

 BIJ u, o mijn Haantje, woont Salomo thuis.
Hoe meer ik uw deugden ontleed en bepluis,
Hoe meer raek ik vol van die guldene spreuk;
In wetenschap deedt gij een duchtige breuk;
Het fijne der heekunde viel u ten buit;
In wijsgeerte en letteren munt ge ook al uit;
Geliefkoosde zanger van 't zusterental,
In dicht en in proza, in 'k weet niet wat al,
In grondige kennis, in vlugheid van geest,
Zijt ge altijd een haentje van 't baentje geweest.

Maer zijn al de gaven des geestes uw zaek,
De gaven des harten zijn niet minder raek:
In vriendschap? daer zijt gij bij uitstek de man;
In liefde? daer weet uw beminde wat van;
Bij vrienden aen tafel, of waer het ook zij,
'k Vind nergens een gulleren broeder dan gij;
Bewaer dan en oefen, o Haantje, om het meest,
Die heerlijke gaven van hart en van geest,
En naer mijn vooruitzigt, zoo heeft het den schijn,
Dat ge altijd een haentje de voorste zult zijn!

Aen een leugenaer.

Gij moogt, zoo menigmael als gij het goedvindt, liegen.
Mij kunt gij daerom niet bedriegen;
Slechts eenmael hebt ge mij bedrogen:
Dat kwam, gij hadt toen niet gelogen.

De vijf winden.**Aen den kleinen ***.**

TOEN 'k was zoo wat een jaer of zes,
Kreeg ik in de aardrijkskunde les
En ging, zoo als gij nu, ter school.
Daer leerde ik noord- en zuiderpool,
De cirkels en de middaglijn,
Wat landen, zeeën, meeren zijn,
En wat al verder van dien aerd
Te zien is op de wereldkaart.

Ik was te water en te land
Een bol, regt knapjes bij de hand;
En schoon het in 't geheel niet staet,
Dat men zoo van zich zelven praet,
Ik was in 't leeren een model,
En kende steeds mijn lessen wel;
Op twee, drie weken draeide ik ruim
Geheel Europa op mijn duim;
Maer 't geen meest uitmuntte in mijn werk,
Vooral was 'k op de winden sterk.
Hoe, vriendje lief, gij schudt het hoofd?
Nu, zoo ge 't al of niet gelooft,
'k Doe eens mijn best zoo goed ik kan,
En geve er u een staeltje van.

Let op: van boven aen de kaert
Hebt gij den wind die 's winters waert,
Die in het gure noorden woedt
En mij de vingers tintlen doet,
Mij bijtend koud in de ooren blaest,
En 't puntje van mijn neus verglaest;

Hij fluit en loeit aenhoudend fel,
En krimpt mijn huid tot kippenvel;
Maer hoe hij giere en toornig huil',
Ik blijf voor al zijn woeden schuil,
En kruip dan warmpjes in mijn kluis,
En hoû mij stillletjes te huis.
Daer stop ik deur en vensters toe,
En wentel me in mijn *chamberloe*,
Stook 't knappend vuertje dapper aen
En laet den wind dan maer begaen.

Als 't gure weêr heeft uitgeknord,
De winter vliedt en 't lente wordt;
Wanneer het uitgeschudde bosch
Weêr prijkt met zijn vernieuwden dos,
En in zijn lommerrijke blaên
De vogels weêr aen 't vrijen gaen;
Het nachtegaeltje hupplend springt,
En voor zijn liefje een deuntje zingt;
Dan is het weder zacht en zoel,
Dan blaest het oostenwindje koel

En fladdert spelend langs den grond,
En draegt het zaed der bloemen rond.
Wat leven heeft verlaet zijn cel
En doet hieraen voortreflijk wel;
Zelfs ik lig over de onderdeur;
Ik adem daer der bloemen geur,
En broei mij in den zonnegloed,
En doe mij selv' eens regt te goed.

Is 't met de lente ook al gedaen,
En komt allengs de zomer aen,
Wanneer de zon erbarmlijk gloeit,
De groene blaedjes droog verschroeit,
En 't blozend roosje vael verkleurt,
Dan krijgt de zuiderwind zijn beurt;
Hij blaest zijn warmen adem voort
En blazend zengt hij ieder oord,
En maekt het zoo geweldig heet,
Dat alles dikke droppels zweet;
Dat al de kraeijen, log en loom,
Te gapen zitten op hun' boom

En heel mijn huis een broeikas is;
Dan ben 'k mij zelv' tot hindernis,
En zonder liegen, ik beken
Dat ik dan onverdraeglijk ben,
Tot dat een goede dondervlaeg
Den wind weêr in het westen jaeg',
Ik mijn verhitte kluis ontvlugt,
En dan mij zelv' eens frisch verlucht.

Nu volgt het najaer, als ik wel
Nauwkeurig op mijn vingers tel;
Dan trekt het zuiden in zijn hol,
En speelt de westenwind zijn rol.
Hij is een ongelikte beer,
De voorbôo van het slechte weêr;
Hij voert den regen in zijn schild,
En holt en stormt en slingert wild
Langs beemd en veld en bosschen rond,
En stuift de blaeren op den grond.
Dan speelt hij in het watergat
En waeit op 't schuimend pekelnat.

Hier wordt door hem zoo lang gewoeld,
Tot hij de stroomen landwaerts spoelt,
Door de opgescheurde dijken breekt,
En alles onder water steekt.
Dan komt de vloedplank voor mijn deur,
Dan vul ik netjes reet en scheur,
En hoe de wind ook dreigend fluit,
Ik lach zijne onmagt vierkant uit.

Nu, denkt gij, heb ik uitgepraet;
Neen, dat is mis, mijn beste maet.
- Hoe, komt er nog een vijfde wind?
- Ach, ongelukkig ja, mijn kind!
Wat gij daer even hebt gehoord
Van Oost of West, van Zuid of Noord;
Die winden houden hun fatsoen,
En komen maer bij elk saisoen
Hun cijns natuer betalen; maer
Die vijfde waeit het gansche jaer.
Hij heerscht bijzonder in ons land,
En is een onbeschofte kwant.

Hem staen de bleeke kaken bol;
Hij jaegt van stof ons de oogen vol,
En speelt moorddadig op zijn poot,
Daer hij ons tegen 't voorhoofd stoot,
En, met een ongemeen geweld,
De boël heel 't onderst boven stelt.
Hier helpt geen dikke winterjas,
Hier komt de vloedplank niet te pas;
Hij spookt maer voort met veel boha
En volgt u op de hielen na,
Houdt dan met zijn verwenscht gespuis
Een schriklijk oordeel in uw huis,
En als hij 't alles heeft verbruid,
Lacht hij u bovendien nog uit.
- Maer 't dient wel, Meester, dat ik weet
Hoe toch die vreemde dolkop heef?
- Wel stellig, vriendje, zie, voorwaer
'k Vergat het u te zeggen; maer
Ik fluister 't zachtjes in uw oor,
Op dat geen vreemdgezinde 't hoor'
En graten in mijn woorden vind':
Dit wangedrogt heet: *fransche wind!*

Op een groen beursje, mij door een lief meisje geschonken.

VOOR mij dit lieve beursje breijen!
Neen, daermeê durfde ik mij niet vleijen;
Dat vind ik lief van u gedaen;
Dat noem ik eerst terdegen aerdig,
En voel ik mij 't geschenk niet waerdig,
Ik neem 't intusschen dankbaer aen.

Ik zal 't niet in mijn kas bewaren,
Of voor den Zon- en feestdag sparen
Als ik in gala ben gekleed;
'k Wil dat het daeglijks mij gerieve;
Zoo denk ik daeglijks aen de lieve,
Die mij dit beursgeschenkje deed.

En vulle ik 't met geen Croesus schatten,
De penning dien het zal bevatten,
Geve ik niet in verkwisting uit;
Maer denke aen u bij 't weldaën spreiden:
Mijn hart zal dan mijn hand geleiden
Als ik dit lieve beursje ontsluit.

De liliputters.
(*Naer 't Hoogduitsch.*)

IN Liliput, ('t schijnt wonderbaer,
Doch Swift vertelt het ons als waer),
Zag Guliver een menschenras,
Dat kleiner dan de mieren was,
Ja, voor ons grof gezigt zóó fijn,
Dat ze als het ware onzichtbaer zijn.

O trok ik ook eens naer dat land!
Wat toonde ik daer een grooten kwant,
Wat wonder zonder wedergâ!
Men wees mij vast met vingers na
En schreeuwde: 'pakt u van de baen,
Daer komt dat reuzenschepsel aen!'

Doch als ik niet volmaekter was,
Niet wijzer dan dit mieren-ras,
Wat dacht men dan te regt van mij?
'De lange vlegel! (riepen zij)
Zoo groot van leest, van geest zoo klein!
Voor zulk een kop, hoe luttel brein!'

Aen een vitter.

LAET mij, om Gods wil, verzen maken;
Bemoei u niet met die te laken;
Gij kent de spreuk toch, beste schat:
Ne sus Minervam doceat.

Blind en dwaes.

D'OLYMPUS was nooit zulk een feest wedervaren:
Men vierde er den hoogdag van 's konings verjaren,
En reeds was bepaeld dat ter eer van Jupijn,
Er *gala-receptie* ten hove zou zijn.

Het monster-concert dat daarna werd gegeven,
Zoo luisterrijk iets zou men nooit weêr beleven!
Apollo die speelde er met kracht en met zwier
Een fraeije *impromptu-fantasie* op zijn lier.

Ook 't negental zusteren zou men er hooren:
Zij zongen de heerlijkste solos en koren;
Ik weet niet wat nog al; Eool zelf deed meê,
En blies op een blaesbalg een *air varié*.

Men zou de partij met een dansfeest besluiten:
Musard was er niets bij! een sater moest fluiten
Quadrille en galop op zijn rietstok, en Pan
Beloofde *sub rosâ* een kleinen *cancan*.

Wat beenen aen 't lijf had kwam straks toegelopen:
De dubbele zaeldeur stond wagenwijd open,
Wijl voor aen den ingang zich hield een lakei,
Van onder tot boven in groote livrei.

De meeste genoodigden waren al binnen;
Apollo zou juist eenen lierzang beginnen,
Toen zag men god Momus den dorpel betreên,
Daer Cupido meê aen de hofpoort verscheen.

Zij neigden de hoofden tot over de voeten;
Zij krenkten de leden in allerlei groeten;
Tot driemael toe zwaeiden zij zich op en neêr,
En Cupido sprak toen: 'treed binnen, mijnheer!'

Maer Momus hernam met een groote strijkaedje:
'Ik heb te veel achting voor uw personaedje!'
En Cupido boog als een knipmes zoo laeg
En zeide: 'gij weet niet wat eerbied 'k u draeg!'

Dan Momus hernam weêr: 'ik bid uw genade,
Dat zij mijne stoutheid niet duide ten kwade;
Maer 't speet mij indien 'k mij zoo schriklijk vergat,
Dat 'k voor uw genade de zael binnen trad!'

Toen antwoordde Cupido: ‘neen, ik waerdeere
Uw hoogheid; aen uwe excellentie zij de eere!
Of rang van geboorte het voorgaen mij liet,
Weet ook dat mijne opvoeding mij dit verbiedt.’

En Momus nam lachend het woord op: ‘genade,
Zeg toch, wat komt hier uw geboorte te stade?
Van opvoeding hebt ge de fijnste in bezit,
Maer van uw geboorte..... nu.... hm!... *sufficit.*’ -

‘Wat *sufficit?* zijn dat, mijnheer, uwe zaken?
'k Zou liever hier al die fatsoentjes niet maken.’ -
‘t Is waer ook, (zei Momus) daer hebt je gelijk;
Kom, ga wat vooruit, want wij staen hier te kijk.’ -

‘Wat sta je daer toch complimenten te zagen;
't Is of je den eersten der stappen moest wagen!’ -
‘Kom, jongen, ik zeg dat je binnen zoudt gaen!’ -
‘Volstrekt niet, 'k bleef liever tot morgen hier staen!’ -

‘Wat? als je ten eersten niet voorwaerts wilt stappen,
Dan vlieg je op het oogenblik van al de trappen!’ -
‘Wat hebt je 't alweêr op je heupen van daeg!’ -
‘Pas op, of je krijgt zoo met een een pak slaeg!’ -

‘Ik wou wel eens zien wie den meester zou spelen!’ -
‘Kom, kom, dat begint mij al lang te vervelen:
Maek gaeuw maer een einde aen dat kindergesnoef,
En scheert je naer binnen, of schoppen is troef!’ -

‘Pft!’ zei Cupido; maer nauw liet hij het hooren,
Of Momus die gaf hem een vuistklap om de ooren,
En nog een die hij op zijn koker ontving,
Dat hooren en zien aen den jongen verging.

En alles werd hem geel en groen voor zijne oogen:
De goden die kwamen de zael uitgevlogen,
En als zij hem vraegden: wat scheelt u, mijn kind?
Dan kreet hij: ‘t is Momus, die sloeg mij daer blind!’

Tot Jupiter toe kwam eens zien naer beneden,
Hij scheen om 't gebeurde maer gansch niet te vreden;
Hij schudde zijn hoofd dat het daverde in 't zwerk
En sprak: 'dat is weêr van dien lobbès zijn werk!

Maer heeft hij, mijn vriendje, 't gezicht u benomen,
De lummel zal straks loon naer werken bekomen,
En 'k neem hem, tot zijnen voorbeeldigen straf,
Het verder gebruik van zijn hersenen af!

En net als ik de eer had van 't u te verhalen,
Moest Momus het breken der potjes betalen;
Want bleef sinds de Liefde zoo blind als een mol,
Ook bleven aen Momus de zinnen op hol.

